اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

شنبه • ۱۸ شهریور ۱۴۰۲ • ۲۳ صفر ۱۴۴۵ • ۹ سپتامبر ۲۰۲۳ • سال ششم • شماره ۱۱۴۸ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

فولاد هرمزگان، سردمدار «رشد تولید» در صنعت فولاد کشور

عطاالله معروفخانی، مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان گفت: فولاد هرمزگان از ابتدای امسال همراه با شعار سال رشد تولید را سرلوحه کار خود قرار داده و سردمدار رشد تولید در صنعت فولاد کشور بوده است. شرکت فولاد هرمزگان طی دو سال اخیر همواره عمل به منویات مقام معظم رهبری مبنی بر رشد تولید را در دستور کار خود قرار داده و نسبت به رشد تولید در همه زمینه‌ها برنامه‌ریزی کرده است.

۶

آمادگی ایمیدرو برای حمایت از نخبگان معدن

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر اینکه عوامل باید بازدارنده در توسعه نوآوری را به عوامل پیش برنده تبدیل کنیم، گفت: هیچ منعی برای حمایت از طرح‌های نوآورانه و فناورانه بخش معدن وجود ندارد. «محمدرضا موثقی‌نیا» در نشست با مجری، مدیران و بدنه کارشناسی ایمینو، بر توسعه نوآوری و برداشتن محدودیت‌ها از سر راه نوآوران و دانش بنیان‌ها تاکید کرد.

۲

«روزگار معدن» اهمیت استفاده از هوش مصنوعی در معادن را بررسی کرد:

جبر بقا

۴

یادداشت‌ها

مهم‌ترین چالش فولادی‌ها ۳

جانی تازه در کالبد معادن متروک ۴

چرا معادن باید هوشمند شوند؟ ۵

هزار و یک شب مدیریت تعارض ۷

تیترهای روز

محیط زیست مسأله سیاسی نیست ۲

صنعت سرب و روی در تعطیلات اجباری ۳

فولاد مبارکه؛ خلق آینده‌ای بهتر برای صنعت ۶

سرمقاله

مدیریت حساب‌های ارزی

ناصربزرگمهر /مدیرمسئول
management@smtnews.ir
به‌نام‌اوکه‌هرچه‌بخواهدهمان‌می‌شود

سال‌ها از انقلاب می‌گذرد و هنوز تکلیف مردم با موضوع ارز و سیستم بانکی کشور و بانک مرکزی و صرافی‌ها روشن نیست.

روش برخورد دولت با موضوع ارز، واگذاری کامل آن به بانک مرکزی است. بانک مرکزی هم هر بار به سلیقه رئیس آن و به اسم کارشناسان و اقتصاددانان، روشی را برای مدتی در پیش می‌گیرد. اگر این روش‌ها را به تعداد رؤسای بانک مرکزی در سال‌های بعد از انقلاب تصور کنیم، به‌معنای این است که تاکنون ۱۵روش داشته‌ایم.

- محمدعلی مولوی (۱۳۵۸-۱۳۵۸)
- علیرضا نوبری (۱۳۶۰-۱۳۵۸)
- سید محسن نوربخش (۱۳۶۵-۱۳۶۰)
- مجید قاسمی (۱۳۶۸-۱۳۶۵)
- سید محمدحسین عادلی (۱۳۷۳-۱۳۶۸)
- سید محسن نوربخش(۱۳۸۲-۱۳۷۳)
- محمدجواد وهاجی (قائم‌مقام رئیس کل ـ۱۳۸۲)
- ابراهیم شیبانی (۱۳۸۶-۱۳۸۲)
- طهماسب مظاهری (۱۳۸۷-۱۳۸۶)
- محمود بهمنی (۱۳۹۲-۱۳۸۷)
- ولی‌الله سیف (۱۳۹۷-۱۳۹۲)
- عبدالناصر همتی (۱۴۰۰-۱۳۹۷)
- اکبر کمیجانی (۱۴۰۰)
- علی صالح‌آبادی (۱۴۰۱ـ۱۴۰۰)
- محمدرضا فرزین (تاکنون-۱۴۰۱)

بررسی مدیریت ۱۵گانه ۱۵ مدیر در این ۴۴

ادامه در صفحه ۲

روزگار معدن
شنبه
• ۱۸ شهریور ۱۴۰۲ • ۲۳ صفر ۱۴۴۵ • ۹ سپتامبر ۲۰۲۳
• سال ششم • شماره ۱۱۴۸

سرمقاله

مدیریت حساب‌های ارزی

ادامه از صفحه یک

سال فرصت دیگری می‌طلبد و می‌تواند خودش یک پرونده جداگانه باشد، اما در ساده‌ترین نگاه، به یاد می‌آوریم که یکی انقباضی عمل می‌کرد و دیگری انبساطی با ارز و نحوه ارائه آن روبه‌رو می‌شد. یکی به همه ۵هزار دلار می‌داد و دیگری از دادن یک دلار هم خودداری می‌کرد.

یکی دلارهایش را در خیابان فردوسی می‌فروشد و دیگری در سبزه‌میدان؛ یکی همه شهر را صرافی کرد و دیگری همه صرافی‌ها را به تعطیلی کشاند.

یکی مردم را در خیابان‌ها به خرید و فروش ارز تشویق کرد و دیگری مردم را به درب بانک‌ها کشاند.

یکی ارز را به همه صبحانه‌خوران اتاق‌های بی‌دروپیکر بازرگانی با یک نان و خامه و عسل تحویل داد و دیگری ارز را از صادرکننده و واردکننده واقعی هم دریغ کرد.

یکی به هر مسافر ۳۰۰ دلار می‌دهد و یکی بیشتر؛ یکی اجازه خروج ۵ هزار دلار را می‌دهد و دیگری ۱۰ هزار دلار، و هیچ کدام هم نمی‌گویند بر چه اساسی و با کدام استدلال این تصمیمات را می‌گیرند.

یک مسافر برای ۱۰ روز اقامت عادی و هتل و غذا و رفت‌وآمد و خرید جزئی، به بیش از این مبالغ نیاز دارد و به‌ویژه وقتی قرار است نیاز ارزی خود را از بازار آزادی که خود بانک مرکزی به‌وجودآورده تهیه کند، چه نیازی به بگیروببند وجود دارد.

به‌نظر می‌رسد قصه ارز هرگز پایانی ندارد و هیچ مدیریتی، اراده‌ای برای رفع چالش‌های آن ندارد.

به‌هرحال مردم هر روز برای ابتدایی‌ترین نیازهای خود و حتی خرید نان و پنیر و پیاز و سیب‌زمینی هم به واژه دلار و یورو متصل هستند و در برابر هر اعتراضی به کسبه‌ای که روزی قرار بود حبیب خدا باشند، حتی گرانفروشی راننده تاکسی و وانت، پاسخ می‌شنوند که «دلار گران شده است».

کسی هنوز فرمایشات رئیس‌جمهوری محترم در روزهای پیش از انتخابات را فراموش نکرده که به‌صراحت به بی‌ثباتی ارز اعتراض داشتند و می‌فرمودند: سفره و جیب مردم دست چند دلال افتاده؛ باید این را تصحیح کنیم، اما شوک به مردم وارد نخواهیم کرد.

ایشان به کنایه در دور قبل انتخابات به رئیس‌جمهوری قبلی فرمودند سوال می‌شود که اگر شما رئیس‌جمهوری می‌شدید اوضاع چی می‌شد؟

خدا را شکر که ما رئیس‌جمهوری نشدیم که دلار ۵ هزار تومان بشود.

و بعد که رئیس‌جمهوری شدند دوباره فرمودند عده‌ای شبانه‌روز در تلاش هستند که نرخ دلار را بالا ببرند، اما من نگران بالا رفتن قیمت ارز نیستیم.

خوشبختانه دلار ۵ هزار تومان نشد و ۵۰ هزار تومان شده است.

رؤسای بانک مرکزی، به‌ویژه آقای صالح‌آبادی در ۲ سال اول مرتب تکرار می‌کردند که ارز به اندازه کافی موجود است؛ هرجا کم دارند به ما بگویند که تامین کنیم.

اما آنچه که در واقعیت وجود دارد، تنها تحریم و کمبود ارز نیست.

مشکل مدیریت و برنامه‌ریزی کارشناسی شده و نبود قوانین مستحکم در حوزه ارزی است.

وجود ارز چندنرخی در همه این سال‌ها، عامل اصلی رانت و ثروتمندتر شدن کسانی است که با ایجاد ارتباط توانسته‌اند از ارزهای دولتی بهره‌برداری کنند.

تک‌نرخی کردن ارز، پیشنهاد همیشگی همه کارشناسان و اساتید اقتصاد بوده است؛ چیزی که به‌نظر می‌رسد باوجود مافیای اقتصادی قدرتمند، هرگز اتفاق نمی‌افتد.

فعال شدن حساب‌های ارزی مردم و پرداخت سود معقول ارزی و دریافت و پرداخت ارز کاغذی به مشتریان با روش ساده و مثل ریال، می‌تواند میلیون‌ها دلار و یورو و سایر ارزهای موجود در نزد مردم را به بانک‌ها برگرداند.

ممکن است بعضی از بانک‌ها به ارز نیازی نداشته باشند که آنها باید به‌عنوان نماینده بانک مرکزی اقدام کنند و سود لازم را بانک مرکزی بپردازد.

بازگشت اعتماد به سیستم بانکداری، با ضمانت بانک مرکزی امکان‌پذیر است.

برگشت میلیون‌ها دلار ارزی که هم‌اکنون در خانه‌ها یا در صندوق امانات وجود دارد و نمونه آن را در زمان سرقت از صندوق امانات بانک ملی دیدیم و شنیدیم، موضوع بی‌اهمیتی در این شرایط سخت ارزی نیست.

بدیهی است برقراری ثبات در بازار ارز، ابتدا نیازمند قانون است. دولت باید لایحه بدهد و بانک مرکزی، سپرده‌های مردم در سیستم بانکی کشور را تضمین کند و سود معادل تورم یا حداقل معادل ریالی بانک‌ها را بپردازد.

این یکی از راه‌حل‌هایی است که می‌تواند سپرده‌های ارزی مردم را به صندوق دولت، برگرداند.

قیمت‌ها در بازار به کف رسید

براساس مشاهدات بازار آهن و فولاد تهران، هم اکنون معاملات در بازار بیشتر بین تامین کنندگان و به صورت دست به دست انجام می شوند، چرا که مصرف کنندگان همواره انتظار کاهش بیشتر قیمت‌ها را دارند.

برخی از فعالان بازار آهن شادآباد با اشاره به اینکه بازار آهن همچنان روزهای آرامی را پشت سر می‌گذارد، اظهار داشتند: روزهای داغ تابستان نتوانستند یخ بازار آهن را بشکنند و این بازار همچنان در خوابی عمیق و رکودی بی‌سابقه به سر می‌برد و نه کارخانه‌ها، نه کارشناسان و نه خریداران نمی‌توانند به‌درستی وضعیت آن را تحلیل کنند و مشتریان علاقه‌ای به سرمایه‌گذاری روی مقاطع فولادی از خود نشان نمی‌دهند.

در همین حال، این فعالان بازار به فولادبان گفتند: بازار آهن و فولاد در طول شهریور ماه همچنان در رکود و ضعف تقاضا به سر می برد و همسو با نوسان نرخ دلار با جزئیات ریزی همراه بوده است.

البته با ثبات نرخ دلار به عنوان اصلی‌ترین فاکتور مؤثر بر نرخ آهن‌آلات، علی‌رغم وجود اخبار سیاسی مثبت، تقاضا برای مقاطع طویل فولادی با وجود نرخ‌های ثابت، محدود بوده است. به عبارت دیگر، این بازار هرچند افت و خیزهایی را تجربه کرد،اما نرخ‌های معاملاتی به قیمت‌های اول ماه بازگشتند.

در همین حال، هفته ای که پشت سر گذاشتیم، روند بازار، اغلب ثابت بود و در شرایط فعلی، مصرف کننده نهایی تقاضای کمتری دارد و عمده سفارشات بین تأمین‌کنندگان انجام می شود.

بیشتر تولید کنندگان و فروشندگان رویکرد صادراتی را تقویت کرده‌اند و در شرایط رکودی داخلی به دنبال صادرات محصولات خود هستند.

به گفته این فعالان بازار، با وجود اینکه فصل تابستان به طور سنتی زمان مناسبی برای رونق در بخش ساختمان‌سازی است اما همچنان رکود در این بخش وجود دارد و تقاضایی برای محصولات فولادی مانند میلگرد برای استفاده در مصالح ساختمانی دیده نمی‌شود و براساس شنیده ها، ساخت‌وساز در تهران ۲.۵ درصد کاهش یافته است.

براساس مشاهدات بازار، معاملات در بازار بیشتر بین تامین کنندگان و به صورت دست به دست انجام می شوند، چرا که مصرف کنندگان همواره انتظار کاهش بیشتر قیمت‌ها را دارند. البته بخش زیادی از پروژه ها متوقف شده‌اند و ساخت و ساز از رونق افتاده است، ضمن اینکه به نظر می رسد قیمت‌ها به کف رسیده اند.

محیط زیست مسأله سیاسی نیست

شهریار خادمی

عکس: شهریار خادمی

به گزارش روزگار معدن علی سلاجقه در نشست خبری اجلاس بین‌المللی مقابله با توفان‌های ماسه‌ای و گرد و غبار (۱۸ و ۱۹ شهریور) افزود: این روزها کره زمین در ابعاد مختلف سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و محیط زیستی بیشترین تغییر را می‌گذراند.

وی یادآور شد: شاید ۲۰ تا ۳۰ سال قبل وضعیت جهانی ثبات داشت اما اکنون این روند به هم خورده است و در برخی نقاط شاهد خشکسالی و نقطه دیگری سیلاب هستیم. باید شرایط را به بهترین نحو مدیریت کنیم تا کمترین خسارت متوجه مردم شود.

سلاجقه اظهار داشت: تغییر اقلیم به عنوان یک واقعیت در دنیا پذیرفته شده و غیر قابل انکاری است و در این میان دخالت‌های انسانی بعد از انقلاب صنعتی آن را تشدید کرد و مولفه‌های محیط‌زیست را تحت تأثیر قرار داد. وی گفت: در چند سال گذشته از یک طرف شاهد شدت خشکی و از سوی دیگر شدت سیلاب هستیم و در نهایت گرد و غبار به عنوان یک پدیده نوظهور بروز کرد و به شکل یک مخاطره بین‌المللی مطرح شده است.

سلاجقه افزود: فرایند برداشت ذرات به سه بخش محل ایجاد، حمل و محل ته نشین قابل تقسیم‌بندی است که ایران در این زمینه محل ته نشین است و تحت تاثیر سوء اثرات ناشی از گرد و غبار قرار می‌گیرد. از آنجا که آب در موقعیت خاص جغرافیایی قرار گرفته است؛ ایران تجارب ارزنده‌ای در زمینه سازگاری با مسائل محیط زیست دارد که قنات یکی از آنها است.

معاون رییس جمهور تاکید کرد: با توجه به شرایط کنونی اقلیمی می‌طلبد که ایران تجربیات خود را در اختیار کشورهای دیگر قرار دهد البته رایزنی‌های چند جانبه با کشورهای همسایه آغاز شده است.

رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست تاکید کرد: محیط زیست یک مسأله سیاسی نیست و از مشترکات بشر است؛ با وجود اینکه فشارهای زیادی در قالب تحریم داشتیم و از ظرفیت های جهانی محروم شدیم اما با سیاست اصولی دولت سیزدهم این مسأله را با دیپلماسی قوی محیط زیست از سال قبل با برگزاری نشست منطقه‌ای گرد و غبار و حضور ۱۱ کشور همسایه و ۶ دستگاه بین المللی آغاز کردیم و باعث شد به ادبیات مشترکی در این زمینه دست یابیم.

سلاجقه ادامه داد: سازمان ملل از ایران درخواست کرد با توجه به توانمندی و تجارب ارزنده‌ای که در زمینه مقابله با گرد و غبار دارد، میزبان اجلاس بین المللی مقابله با گرد و غبار باشد و ایران نیز این درخواست را پذیرفت و مقرر شد ۱۸ و ۱۹ شهریور امسال این اجلاس برگزار شود.

وی افزود: روز سوم نیز با حضور هفت کشور حاشیه خلیج فارس، هند، چین و پاکستان نشستی در منطقه مکران برگزار می‌شود و به عنوان الگوی توسعه سازگار با محیط زیست در جهان مطرح شود.

▣ به امضای تفاهم‌نامه‌ها بسنده نمی‌کنیم

سلاجقه افزود: در این اجلاس، فقط به امضای تفاهم‌نامه‌ها بسنده نمی‌کنیم؛ در قالب کارگروهی متشکل از وزارتخانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی و نفت که به نمایندگی سازمان حفاظت محیط زیست به عراق سفر کردند که منجر به اجرای کارهای عملیاتی در زمینه مقابله با گرد و غبار شد، بر این اساس قرار است در چهار استان عراق کارهای عملیاتی آغاز شود همچنین عملیات مشترک در شمال شرق سوریه نیز به زودی آغاز می‌شود. با عربستان هم نشست‌هایی داشتیم زیرا ۹۰ میلیون هکتار در این کشور ایران را تحت تاثیر قرار می‌دهد و با ترکمنستان هم یک ماه قبل به تفاهم‌های خوبی دست یافتیم.

وی ادامه داد: در زمینه مقابله با گردو غبار، وزارت جهاد کشاورزی وظایفی دارد که باید به آنها عمل کند و باید با همکاری یکدیگر، چالش‌ها در این عرصه را برطرف کنیم. تا پیش از این از مالچ‌های نفتی استفاده می‌کردیم اما با همکاری شرکت‌های دانش بنیان، مالچ های دوستدار محیط زیست تهیه شد که اکنون دو نمونه از این مالچ‌ها انتخاب و در مرحله تولید و عمل است. آنها را به کشورهای همسایه هم توصیه می‌کنیم؛ اگر مسائل اعتباری آن برطرف شود در داخل کشور کارهای خوبی انجام می‌شود. رییس سازمان حفاظت محیط زیست اظهار داشت: برای مقابله با گرد و غبار یک برنامه ۱۰ ساله به تفکیک استان‌ها تهیه شده است و آمادگی داریم که راهکارهای خود را به کشورهای دیگر ارائه دهیم.

▣ تامین اعتبار اجرا از صندوق منطقه‌ای محیط زیست

سلاجقه برای تامین اعتبار مورد نیاز برای اجرای بندهای مقابله با گرد و غبار گفت: تاکنون مبلغی از سوی کشورهای عضو صندوق منطقه‌ای محیط زیست به آن واریز شد، زمانی که اساسنامه این صندوق تایید شود، کشورها موظف به پرداخت حق عضویت می‌شوند که در این صورت صندوق پربار خواهد شد و می‌توان برای اجرای تصمیمات عملیاتی از آن استفاده کرد.

وی تاکید کرد: البته به علت تحریم، دستگاه‌های مسوول در سازمان ملل در این زمینه نقش خود را به خوبی ایفا نکردند مثلا طرح سیستان را وسط کار رها کردند؛ هر چند ایران کار را ادامه می‌دهد اما آنها هم وظایفی دارند که باید به آن عمل کنند.

▣ محیط زیست مساله سیاسی نیست

سلاجقه گفت: ایران کشوری است که نه ظلم می‌کند و نه ظلم را می‌پذیرد؛ در چند سال گذشته تحریم‌ها باعث شد تا آنطور که باید از تسهیلات و حمایت‌های بین المللی در زمینه محیط زیست بهره مند نشویم. تلاش می کنیم که به کشورها بفهمانیم که محیط زیست مساله سیاسی نیست و باید به یک گفتمان مشترک در این زمینه برسیم؛ بنابراین اگر با کشوری شرایط همکاری فراهم باشد ما هم همکاری خواهیم کرد.

وی تاکید کرد: برخی کشورها بحث تحریم های حداکثری را مطرح می کنند اما تلاش ما این است که کشورها به این موضوع برسند که مسائل محیط زیست همه کشورها را تحت تاثیر قرار می‌دهد بنابراین در صورت فراهم شدن شرایط، ایران با رعایت عزت نفس خود حتما با کشورهای دیگر همکاری خواهد کرد اما فعلا هیچ طرح مشترکی با آمریکا نداریم.

▣ رها کردن حقابه ایران از هیرمند در صورت بارش مناسب

معاون رییس درباره تامین حقابه از بالادست گفت: درباره آب، قانون مشخصی در سطح بین المللی وجود ندارد؛ در این زمینه اصلی‌ترین و موثرین اقدام، رایزنی و گفتمان دو جانبه و چند جانبه در حوضه‌های مشترک است. وی افزود: درباره شرایط شرق کشور و تالاب هامون هم رییس جمهور تاکید دارد که باید تفاهم‌نامه مشترک میان ایران و افغانستان اجرا شود، دو کشور هم آن را پذیرفتند. گروهی از کارشناسان هم از منطقه بازدید کردند و هیات حاکمه افغانستان اعلام کرد اگر بارش‌ها مناسب باشد و آب سد سرریز شود، حقابه ایران را رها خواهند کرد.

▣ کاشت درختان کم آب بر و سازگار با اقلیم منطقه

رییس سازمان حفاظت محیط زیست درباره طرح کاشت یک میلیارد اصله نهال گفت: از دید من نهال‌ها باید کم آب بر و بومی و ساز گار با اقلیم منطقه باشند. اجازه کاشت گونه‌های غیر بومی را نمی‌دهیم باید ایمنی زیستی در این طرح رعایت شود و برای این منظور سازمان حفاظت محیط زیست باید نسبت به نهال‌هایی که انتخاب می‌شود، نظر دهد. وی اظهارداشت: تا به امروز هم یک سری گونه‌ها وارد کشور شده که بومی نیستند و مشکلاتی را برای محیط زیست کشور ایجاد کردند؛ در واقع باعث تخلیه منابع آبی کشور شدند.

عناصر سنگین در گردو غبار دیده نشده است

رییس سازمان حفاظت محیط زیست درباره وجود عناصر سنگین در گردو غبار گفت: سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ذرات گرد و غبار ۱۰ و ۲.۵ میکرون را تجزیه و تحلیل می‌کند و از لحاظ وجود عناصر سنگین که ممکن است برای انسان خطرناک باشند، مورد بررسی قرار می‌دهد. وی افزود: ممکن است بخشی از این گرد و غبارها از کشورهایی که زمانی مناطق جنگی بودند به هوا بلند شود و برای همین تجزیه و تحلیل مداوم انجام می‌شود و تاکنون نیز عناصر سنگینی که برای سلامت انسان مضر باشد مشاهده نشده است.

▣ تصمیمات اجلاس باید الزام آور باشد

سلاجقه درباره زمان اجرای تصمیمات اجلاس گفت: تعیین زمان برای اجرای تصمیمات اجلاس گرد و غبار نمی تواند زیاد دقیق باشد اما در صورت تایید از سوی کشورهای شرکت کننده می‌تواند الزام آور باشد؛ برای این منظور از سازمان ملل می خواهیم تا از ابزارهای خود استفاده کند و خروجی را الزام آور کند چون سازمان ملل پشت این کار قرار گرفته و حتما سازو کارهایی برای این مساله دارد که باید آنها را به کار گیرد.

آمادگی ایمیدرو برای حمایت از نخبگان معدن

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با تاکید بر اینکه عوامل باید بازدارنده در توسعه نوآوری را به عوامل پیش برنده تبدیل کنیم، گفت: هیچ منعی برای حمایت از طرح‌های نوآورانه و فناورانه بخش معدن وجود ندارد. «محمدرضا موثقی‌نیا» در نشست با مجری، مدیران و بدنه کارشناسی ایمینو، بر توسعه نوآوری و برداشتن محدودیت‌ها از سر راه نوآوران و دانش بنیان‌ها تاکید کرد.

رییس هیات عامل ایمیدرو با بیان اینکه عوامل بازدارنده در زیست بوم نوآوری بخش معدن و صنایع معدنی باید از بین برود، اظهار داشت: هنوز در فناوری اشباع نشده ایم که بخواهیم در عرصه نوآوری به اهداف مقرر برسیم، اما بدون شک ترویج نوآوری و فناوری از الزامات توسعه معادن و صنایع وابسته محسوب می‌شود. وی گفت: با توجه به سرعت کمی که برای رسیدن به فناوری‌های ضروری داریم، می‌توانیم از میانبرهای مطمئن که ما را در توسعه نوآوری و فناوری‌های روز دنیا یاری می‌کند، استفاده کنیم. موثقی نیا در ادامه با تاکید بر اینکه هیچ منعی برای حمایت از طرح‌های نوآورانه و فناورانه در بخش معدن و صنایع معدنی وجود ندارد، خاطرنشان‌کرد: بهتر است عوامل بازدارنده ترویج نوآوری در معادن را به عوامل پیش برنده تبدیل کنیم و حتی محدودیت‌ها را در ذهنمان نیز کنار بگذاریم. وی افزود: ایمیدرو آمادگی کامل دارد تا از جامعه نخبه‌ای که معادن را به توسعه و هوشمندسازی نزدیک می‌کنند، حمایت و پشتیبانی کند. معاون وزیر صمت اضافه‌کرد: بدون شک زیست بوم نوآوری می‌تواند جهش بزرگی در عرصه معدن وصنایع معدنی رقم زند، گرچه برای تحقق این امر و ورود ایده‌های نو بهتر است فرهنگ‌سازی بیشتری در جامعه نسبت به پتانسیل‌های معدنی و مزیت‌های اقتصادی آن برای آبادی مناطق محروم انجام شود.

در ادامه این نشست، «مجید وفایی‌فرد» مجری طرح زیست بوم نوآوری و فناوری بخش معدن و صنایع معدن (ایمینو) با تشریح فعالیت ها، ظرفیت‌ها و برنامه‌های این مرکز گفت: بیش از ۴۷۰ شرکت دانش‌بنیان در بخش معدن شناسایی شده است و گزارش‌های ما نشان می‌دهد سهم معادن و صنایع معدنی از اقتصاد دانش‌بنیان کم است و اغلب آن‌ها با چالش تامین مالی و توسعه بازار مواجه هستند. وی با اشاره به برگزاری جشنواره اینوماین ۴ و محورهای نوآورانه و فناورانه آن افزود: در حال حاضر، تدوین و ارائه آیین‌نامه مستقل حمایت از ایده‌های ارزش‌آفرین و کسب و کارهای نوپای بخش معدن و صنایع معدن را در دستور کار داریم و تشکیل CVC معدنی و ارائه راهکارهای تامین مالی نوآوری بخش معدن با توجه به ظرفیت‌های ایمیدرو، قانون جهش تولید دانش بنیان را امکان سنجی می‌کنیم.

افزایش صادرات محصولات فولادی

صادرات محصولات فولادی در ۵ ماه ابتدای امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته در مجموع ۱۵ درصد رشد داشته است. صادرات تیرآهن در ۵ ماهه ابتدای امسال ۷۸ هزار تن بوده است که با توجه به صادرات ۴۴ هزار تنی در ۵ ماهه نخست سال گذشته صادرات این محصول ۷۷,۳ درصد رشد داشته است.

همچنین صادرات میلگرد در ۵ ماهه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۷,۵ درصد رشد داشته است، به طوری که در ۵ ماهه ابتدای سال گذشته ۹۲۳ هزار تن میلگرد صادر شده بود که در ۵ ماهه ابتدای امسال صادرات این محصول به ۹۹۲ هزار تن افزایش یافته است.در مجموع صادرات کل مقاطع طویل فولادی از جمله تیرآهن، میلگرد، نبشی، ناودانی و سایر مقاطع در ۵ ماهه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۲,۶ درصد رشد داشته است. در ۵ ماهه سال گذشته یک میلیون و ۱۸ هزار تن صادرات کل مقاطع طویل فولادی بوده است که در ۵ ماهه ابتدای امسال به یک میلیون و ۱۴۶ هزار تن افزایش یافته است. همچنین صادرات کل مقاطع تخت فولادی ۳۱,۸ درصد افزایش یافته به طوری که این محصولات در ۵ ماهه ابتدای سال گذشته ۱۴۸ هزار تن صادر شده بود که در ۵ ماهه نخست امسال به ۱۹۵ هزار تن افزایش یافته است. بر اساس گزارش انجمن فولاد ایران در مجموع صادرات کل محصولات فولادی در ۵ ماهه ابتدای امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۵ درصد افزایش یافته است. همچنین صادرات محصولات فولاد میانی مانند بیلت و بلوم و اسلب در ۵ ماهه ابتدای امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۴,۸ درصد رشد داشته است. به طوری که در سال گذشته صادرات فولاد میانی ۲ میلیون و ۴۷۸ هزار تن بوده است که در ۵ ماهه ابتدای امسال به ۳ میلیون و ۹۳ هزار تن افزایش یافته است. صادرات آهن اسفنجی نیز رشد قابل توجهی داشته است به طوری که صادرات این محصول در ۵ ماهه ابتدای امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۳۲,۴ درصد رشد داشته است. در ۵ ماهه سال ۱۴۰۱ در مجموع ۲۱۳ هزار تن آهن اسفنجی صادر شده بود که در ۵ ماهه نخست امسال صادرات این محصول به ۷۰۸ هزار تن افزایش یافته است. واردات تیرآهن در ۵ ماهه سال ۱۴۰۱ در مجموع ۵ هزار تن بوده که در ۵ ماهه ابتدای امسال واردات آن به ۶ هزار تن رسیده است که بر این اساس در واردات این محصول رشد ۲۰ درصدی داشته‌ایم. در مجموع در واردات کل محصولات فولادی در ۵ ماهه ابتدای امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۸۵,۵ درصد رشد داشته‌ایم به طوری که در ۵ ماهه سال ۱۴۰۱ واردات کل محصولات فولادی ۲۸۳ هزار تن بوده است که در ۵ ماهه سال ۱۴۰۲ واردات این محصولات به ۵۲۵ هزار تن افزایش یافته است.

جان دوباره بازار فیزیکی فولادی‌ها

تـالار محصـولات صنعتی و معدنی بورس‌کالا شـاهد رونـق معاملات محصولات فولادی به‌ویژه شـمش بلوم بود. تعطیلات پایان هفته و سفرهای اربعین مانع حجم تقاضا و رونق در معاملات رینگ صنعتی بورس‌کالا نشد.دورخیز نرخ ارز نیز به کمک واحدهای تولیدی شـمش فولادی آمده تا بتوانند چیـزی حدود ۸۸درصد از حجم عرضه‌هـای خود را با افزایش قیمتی جزئی مورد معامله قرار دهند. با توجه به اینکه عرضه شـمش فولاد با نرخ بالاتری نسبت به بهای صادراتی آن انجام می‌شود، شائبه حمایت بورس‌کالا از گران‌فروشی شمش فولاد مطرح است.

بـازار فیزیکی بـورس‌کالا در روز دوشـنبه سـیزدهم شـهریورماه میزبان عرضه ۱۶۴هزار و ۸۰۰تن شـمش فولادی بود که با تقاضـای ۲۹۸هزار و ۳۰۰تنی مواجه شد و در نهایت از کل عرضه‌ها بالغ بر ۱۴۴هزار و ۱۰۰تن با میانگین قیمت ۲۰هزار و ۵۰۰تومـان بـه ازای هر کیلوگرم مـورد معامله قرار گرفت. بررسـی آمار و اعداد منتشرشـده در سامانه بورس‌کالای ایران نشان می‌دهد که حدود ۸۸درصد از حجم عرضه مورد معامله قرار گرفته است.

به این ترتیب به‌رغم تعطیلی پایان هفته و دشواری حمل محصول به علت سفرهای اربعین، متقاضیان استقبال زیادی از عرضه‌های فولادی داشتند.

با احتساب مالیات ارزش‌افزوده و کارمزد ارکان بورس نرخ تمام‌شده فروش شمش فولاد از این بازار برای خریداران به ۲۱هزار و ۹۰۰تومان رسـید. این در حالی اسـت که در این روز هر کیلوگرم میلگرد در بازار آزاد تهران با نرخ ۲۴هزار و ۵۰۰تومان به فروش رفت و به این ترتیب فاصله قیمتی بین شـمش و میلگرد در بازار آزاد ۲هزار و ۶۰۰تومان شد. این رقم با توجه به هزینه تولید نوردکاران قابل توجیه نیست.

در این شـرایط اجازه خرید دادن به هر فرد بدون دارا بودن کد بهین‌یاب از عوامل اصلی رونق رینگ شمش فولاد در شرایطی است که بازار محصولات نهایی در رکود بـه سـر می‌برد. برخی از خریداران شـمش فولاد به خرید ایـن محصول و صادرات غیرقانونـی آن اقدام می‌کنند. بـا توجه به فاصله قیمتی میان نرخ ارز در بازار مبادله و نرخ ارز در بازار آزاد، رقابت برای خرید شـمش فولاد گران دارای توجیه اقتصادی است. در حالی رینگ صنعتی شمش فولاد میزبان عرضه بالغ بر ۱۶۰هزار تن شمش فولاد بود که مطابق اطلاعیه عرضه‌ها، این بازار در این روز میزبان عرضه ۱۵۸هزار و ۷۵۰تن شمش بلوم، ۳۰هزار تن آهن اسفنجی، ۷هزار تن ورق سرد، ۵هزار تن ورق گالوانیزه و یک‌هزار و ۵۰۰تن شمش چدن در تالار محصولات صنعتی و معدنی بود. تالار صادراتی نیز شاهد عرضه ۳۰هزار تن گندله سنگ‌آهن بود.

صنعت سرب و روی در تعطیلات اجباری

مهدی نجفی

شـرکت‌های صنعتی سـرب و روی در کشـور هرچند انتهای سال گذشته با روند صعودی دلار، شـاهد رونق در بازار خود بودند، اما از سوی دیگر، روند کاهشی قیمت‌های جهانی این افزایش قیمت را برای آنها تعدیل سـاخت و این در حالی اسـت که تولیدکنندگان در داخل با مسائل تامین انرژی روبه‌رو هستند و بعضا در ماه‌های گرم سال قادر به تولید شمش نشده‌اند.

یک کارشـناس صنعت سـرب و روی در پاسخ بـه این پرسـش که از ابتدای سـال وضعیت بازار سـرب و روی در کشـور چگونه بوده است، اظهار کرد: در پایان سـال گذشـته با افزایش نرخ دلار شـاهد افزایش نـرخ در صنعت سـرب و روی در کشـور بودیم؛ البته باید این موضوع را نیز در نظر گرفت که در همین بازه زمانی نیز با کاهش قیمت جهانی سرب و روی روبه‌رو بوده‌ایم و این دو عامل در ایـران همدیگر را همپوشـانی کردنـد و اجازه افزایـش قیمت چندانی به این محصولات با توجه به افزایش قیمت دلار ندادند.

رضـا اعتدال در ادامه با اشـاره بـه این موضوع کـه به تازگی نیز با کاهش ریسـک‌های نرخ بهره بـازار آمریکا روبه‌رو شـده‌ایم، گفـت: همچنین خبرهایی از بهبود وضعیت چین به گوش می‌رسد. عامـل مهم دیگر کاهش ذخایـر انبارهای ال‌ام‌ای (بازار فلزات لندن) اسـت که سـبب تحرکاتی در قیمت‌های روز در زمینه فلزات شده است. به نظر می‌رسـد که اگر ریسک جدی در بازارهای جهانی ایجاد نشـود و رکود جهانی ناشـی از کشور چین ادامه‌دار نباشد، حرکت قیمت تا آخر سال میلادی ثابت باقی بماند.

تعدیل عوارض صادراتی

اعتدال در ادامه با اشـاره به بازار داخلی کشـور خاطرنشـان کرد: اتفاق مهمی که از ابتدای سـال در بازارهـای ایران رخ داد، این بـود که دولت به صورت یک‌طرفه نرخ عوارض صادراتی را در برخی محصـولات تـا ۵درصـد و در برخـی محصولات دیگر تـا ۲درصد افزایش داد و ایـن میزان تعرفه در حقیقت خلاف بودجه مجلس شـورای اسلامی بود که با توجه به شـکایت نهادهای بازار به دیوان عدالت اداری، سـبب یک وحدت رویه‌ای شـد و این افزایش نرخ عـوارض صادراتی را متوقف کرد و موجب شد تا گمرک عوارض صادراتی خود را به نیم‌درصد قبل بازگرداند.

وی در ادامه تاکید کرد: بدون شـک در شرایط فعلی و باوجود تحریم‌ها، افزایش عوارض صادراتی، نوعـی اجحاف بـه کل تولیدکنندگان و کسـانی به‌شـمار می‌رود کـه در امر صادرات مشـغول به کار هستند، این در حالی است که صادرکنندگان باید بـه نوعی برای برگرداندن ارز و ارزآوری مورد تشـویق قرار بگیرنـد. به هر صورت این ریسـک که می‌توانسـت میزان صـادرات را کاهش دهد تا حدودی با اصلاح قانون تعدیل پیدا کرد.

قطع شدن برق، معضل بزرگ صنعت سرب و روی

رضـا اعتدال در ادامه با تاکید بر این موضوع که مسـاله‌ای که به صورت کلی و به شدت صنعت را تهدید می‌کند، موضوع افزایش قیمت سـوخت و نرخ انرژی است، عنوان کرد: قطع شدن برق، یکی از بزرگ‌ترین معضلاتی اسـت که در صنعت سرب و روی گرفتار آن هسـتیم. با توجه به این موضوع که ایـن صنعت به‌طور ذاتی برق بالایی اسـتفاده می‌کند و تامین انرژی برایش بسیار اهمیت دارد، در حـدی که اگر نباشـد یا محدود باشـد، امکان تولید وجود نخواهد داشـت؛ این در حالی اسـت که حدود ۷۰ تا ۸۰ واحد سـرب و روی در کشور حـدود یک تا یک مـاه و نیم در تابسـتان، تولید شمش آنها متوقف شده و تقریبا در ماه مرداد هیچ نوع تولید شمشـی نداشته‌ایم و تنها علت آن قطع شدن برق بوده است.

اعتـدال در ادامـه با اشـاره به ایـن موضوع که کسـری ناترازی برق باعث شده که دولت بیش از بخش‌های دیگر، یقه بخش صنعت را بگیرد، تاکید کرد: این موضوع سبب شده تداوم تولید در صنعت سـرب و روی با مشکل اساسـی روبه‌رو شود. وی همچنین با اشـاره به میزان تولید سرب و روی در کشـور یادآور شـد: میزان تولید سـرب و روی در کشـور ۸ برابر بیشـتر از نیاز مصرف داخلی است و ایـن صنعت بیش از صنایـع دیگر صادرات‌محور اسـت، از همین‌رو بایـد زمینه‌های صـادرات آن مهیا باشـد. برای نمونه کشور همسایه ما ترکیه به شـدت از صادرات حمایت می‌کند و به هر طریقی به تولیدکنندگان خود مشوق می‌دهد که صادرات خود را افزایش دهند، این در حالی اسـت که این کشور، تقریبا شـرایط اقتصادی مشابه ما دارد و با یک اقتصاد تورمی دسـت به گریبان اسـت، اما با وجوداینکـه میزان تولید در این کشـور طی چند سال گذشـته با رشد بالایی همراه بوده است، ولی در کشـور ما شـاهد هسـتیم که خلاف رویه دنیا عمل می‌شـود و این رویـه در بلندمدت اقتصاد ما را با مشکلات بسیاری مواجه خواهد کرد. بنابراین اگر برای تولید پایدار در کشور تجدیدنظری انجام نگیرد، تولید با مشکلات اساسی روبه‌رو خواهد شد.

وی در ادامـه تاکید کرد: بعید به نظر می‌رسـد که تولیدکنندگان بخواهند مدام دسـت خود را به سـمت دولت دراز کنند، اگر تولیدکننده‌ای با این تفکر وارد بازار شـود، با اشـتباه محض این کار را انجام داده اسـت. بدون شک هیچ تولیدکننده‌ای در این شـرایط به‌دنبال صدقه گرفتن نیسـت، اما باید این موضـوع را در نظر گرفت که دولت نباید در چنین شرایط سختی و باوجود وضعیت مشکل نقـل و انتقال پول بـه دلیل تحریم‌هـا و باوجود ریسـک‌های بسـیار که صادرکننده با زحمت ارز وارد کشـور می‌کند، چوب لای چرخ تولیدکننده بگذارد، به‌گونه‌ای که تولیدکننده از تولید پشیمان شـود و در نهایت بخواهد به نوعی سـرمایه خود را از ایـران خارج کند. اعتـدال در ادامه افزود: در این راسـتا اگر نرخ سرمایه‌گذاری در ایران را طی ۱۰ سال گذشته بررسـی کنید، مشاهده خواهید کرد که نرخ سـرمایه‌گذاری در کشور منفی شده است. اگر همین ملاک را شاخص در نظر بگیرید، شرایط اقتصادی ما را به سمت پیش‌بینی‌ناپذیری خواهد برد.

دست‌اندازهای دولت برای تولیدکنندگان

اعتـدال در ادامـه عنوان کرد: سال‌هاسـت که شـعار تولید و رشـد آن را می‌دهیم، اما در عمل بزرگ‌تریـن دسـت‌اندازها را خـود دولـت برای تولیدکنندگان ایجاد می‌کند. با این روال در عمل ریشـه تولید خشکیده می‌شـود. ممکن است که دولت حدود ۵۰۰ تا ۶۰۰ میلیارد تومان کسـری بودجه داشته باشـد و به دنبال تامین این کسری بودجه خود باشـد، اما نباید در این راسـتا تولید مورد اصابت قرار بگیرد. برای نمونه سیاسـت‌های دولت ۳۵۰۰ همت به بازار سرمایه ضرر وارد کرده، این درحالی اسـت که ۷۰درصد بازار سـرمایه در دست خود دولت است و در عمل به همین میزان بـه خودش ضرر وارد کرده اسـت؛ چه‌بسـا اگر از افزایش نرخ خوراک صنایـع مطلع بود از افزایش آن در سـال‌جاری خودداری می‌کرد؛ برای نمونه پتروشـیمی کاوه به عنوان بزرگ‌ترین متانول‌ساز دنیـا در بخش خصوصی چند وقتی اسـت که به دلیل افزایش نرخ خوراک خود تعطیل کرده است و مدیـران آن اعلام کرده‌اند ماهانه هزینه گاز آنها ۸۰۰ میلیارد تومان می‌شـود که این میزان هزینه سبب ضرردهی واحد آنها می‌شود.

ساخت نیروگاه برای واحدهای سرب و روی راحت نیست

اعتدال در پاسخ به این پرسش که با توجه به این موضوع که فولادسازان قصد ساخت نیروگاه دارند، آیا واحدهای سرب و روی نیز چنین اقدامی را در دست اجرا دارند، گفت: چند شرکت سرب و روی به‌دنبال این موضـوع رفته‌اند و اقداماتی نیز انجام داده‌اند، اما واقعیت آن اسـت که تاسیس نیروگاه کار سـاده و آسـانی نیسـت. خرید ژنراتور و وارد کـردن آن، علاوه بر هزینه، همراه با دردسـرهای بسیاری اسـت.واردات یک ژنراتور معمولی حدودا بین یک و نیم تا دو میلیون دلار هزینه برمی دارد.

این کارشناس صنعت سـرب و روی در ادامه با اشـاره به ناترازی گاز در کشـور عنوان کرد: دلیل افزایش گاز بـه ناتـرازی گاز بازمی‌گردد. هرچند میـزان ذخایر گاز بالایـی در کشـور داریم، ولی استحصال و در دسـترس بودن آن هم‌اکنون یک چالش بسـیار جدی محسوب می‌شـود. بنابراین بـرای تولیدکننـدگان همچنان دغدغـه گاز یک چالش مهم به شـمار می‌رود؛ به‌ویژه اسـتان‌هایی که در شـمال‌غرب و شمال‌شرق ایران قرار دارند و فاصله بسیاری با نیروگاه‌ها دارند. در کل واحدهای تولیدی در تابسـتان علاوه بر تامین برق با چالش تامین گاز نیروگاه نیز روبه‌رو هستند، چراکه زمانی که گاز تامین نباشـد، نیروگاه بلااستفاده می‌ماند. در زمسـتان نیـز با آغـاز فصل سـرما و افزایش مصرف گاز در کل کشـور، واحدهـای صنعتی با چالش تامین گاز روبه‌رو می‌شـوند. این چالش‌ها زیرسـاختی اسـت که واحدهای صنعتی را دچار مشکل کرده است.

سرمایه‌گذاری در برق جذابیت ندارد

اعتدال در ادامه با اشـاره به این موضوع که اگر نـرخ خرید برق توسـط دولت برای سـرمایه‌گذار جذابیت داشت، عنوان کرد: در این صورت می‌توان با دید سرمایه‌گذاری به این موضوع ورود پیدا کرد، این در حالی اسـت که بسیاری از نیروگاه‌هایی که حاشیه سود ناچیزی دارند و بعضا زیان‌ده هستند، از این رو جذابیتی بـرای صنعت انرژی‌بری مانند سـرب و روی ندارند تا اینکـه بخواهند به صورت مسـتقل وارد این حوزه شـوند و نیروگاه تاسیس کنند.

وی در پاسـخ به این پرسش که آیا نمی‌توان به سـمت ایجاد نیروگاه‌های پاک‌مانند خورشـیدی پیش رفت، گفت: ایجاد نیروگاه‌های خورشـیدی نیازمنـد زمین و شـرایط اقلیمـی خاص خودش اسـت. باید در اقلیمی نیروگاه خورشیدی تاسیس کرد که حدود ۸۰درصد روزهای آن آفتابی باشـد. باید ایـن موضوع را نیز در نظـر گرفت که ایجاد سـوخت پاک همراه با محدودیت‌هایی اسـت که برای هـر جایی مناسـب نیسـت. همچنین این موضوع را باید در نظر گرفت که در صنعتی مانند سـرب و روی واحدها معمولا کوچک هسـتند و ایجاد نیروگاه برای آنها به‌صرفه نخواهد بود.

این کارشناس صنعت سرب و روی همچنین در پاسـخ به این پرسش که روند بازار سرب و روی را در نیمه دوم سـال با توجه به ثبات نسـبی قیمت نرخ ارز و بـازار چگونه پیش‌بینی می‌کنید، گفت: بدون شـک هیچ‌کس راضی بـه افزایش بی‌حد و اندازه نرخ ارز و دلار در کشور نیست؛ در این راستا باید به این موضوع توجه داشـت که شـرکت‌های سـرب و روی بخش عمده‌ای از خوراک موردنیاز خود را به کشـور وارد می‌کننـد و به ازای آن دلار وارد می‌کننـد، از همین رو افزایش نرخ دلار برای آنها به‌صرفه نیست.

البته موضوع افزایش یا کاهش نرخ دلار نیسـت که کدام بـرای تولیدکننده به‌صرفه‌تر خواهد بود، بلکه موضـوع ثبات نرخ دلار اسـت کـه اهمیت بسـیاری دارد تا در سـایه این ثبات تولیدکننده بتواند پیش‌بینی کند برای تولید یک چرخه خاک تا شـمش چه میزان باید هزینه کند و بر اسـاس یک رویه ثابتی برنامه‌ریزی داشته باشد؛ اما زمانی که در برخی مواقع شاهد افزایش ناگهانی نرخ دلار خواهیم بود، این روند با چالش‌های بسیاری برای تولیدکننده همراه خواهد شد.

برعکـس این روند نیز صادق اسـت و در برخی مواقع شاهد هستیم که بسیاری از شرکت‌ها خاک موردنیاز خود را با قیمت بالای دلار تهیه کرده‌اند کـه پس از مدتی قیمت دلار همراه با کاهش بوده که ایـن روند در عمـل تولید محصـول را بدون توجیـه اقتصادی می‌کند که در چنین شـرایطی تولیدکننـده یا بایـد محصول خـود را با حداقل سـود یا بدون سـود به فروش برساند یا آن را دپو کند تا پس از رشد قیمت‌ها بتواند آن را به فروش برسـاند. این متغیرها همواره برای تولیدکنندگان در کشـور وجود دارد و تولید را با ریسـک بالایی همراه می‌کند.

نفس راحت فولادی‌ها با مصوبه جدید گازی دولت

یک کارشـناس صنعت فـولاد گفت: خوشـبختانه وزیر اقتصاد خوش با اعلام اینکه دولت تا پایان برنامه هفتم روش محاسـبه نرخ خوراک گاز صنایع را به فرمول بازگرداند، امید را به تولید بازگرداند.

امیرعلـی اعلم در گفتگو با فولادبان با اشـاره بـه اینکه به فصل زمسـتان نزدیک هسـتیم و قطعا تامین انـرژی گاز با خلل مواجه خواهد شـد، اظهار داشـت: هـم افزایش و هم عـدم تامین انرژی مـورد نیاز به کابوس فولادی‌ها تبدیل شـده بود که خوشـبختانه وزیر اقتصاد خوش با اعـلام اینکه دولت تا پایان برنامه هفتم روش محاسـبه نرخ خوراک گاز صنایع را بـه فرمول بازگرداند، امید را به تولید بازگرداند. وی گفت: دولت با موافقت و عقب نشـینی خود از افزایش نرخ گاز صنایع و خوراک، نشـان داد که در راسـتای بهبود تولید و جلوگیری از تعطیلی صنایع در کشـور گام برمی‌دارد و اگر این امر صورت نمی‌پذیرفت، قطعا با افزایش نرخ گاز و خوراک تعداد بسـیاری از شرکت‌های فولادی کوچک و متوسط به ویژه در بخش خصوصی به دلیل عدم دسترسـی به مواد اولیه با قیمت مناسـب، تعطیل می‌شـدند و یا با حداقل ظرفیت فعالیت می‌کنند.این فعال صنعت فولاد تصریح کرد: مذاکره فولادی‌ها با مجلس و وزرای نفت و نیـرو در خصوص کاهش قابل توجه محدودیت‌های تامین انرژی فولادسـازان، نتایج مثبت داشـته است و خوشـبختانه این نرخ به فرمول بازگشت. به گفته وی، با اعمال تعرفه جدید و چند برابر شدن نرخ گاز در سال‌های گذشته نه تنها فقط مزیت نسبی گاز برای تولید فولاد کاملاً از بین رفته اسـت بلکه بسیاری از شرکت‌های کوچک فولادسازی زیان ده شدند و و چه‌بسا اگر این روند امسال ادامه پیدا می کرد، شرکت‌های تولیدی دچار بحران و تعطیلی می‌شدند.

فولاد بعد از نفت و گاز؛ پرچم‌دار تجارت خارجی

یک کارشناس صنعت فولاد گفت: فولاد بعد از نفت و گاز دومین کالای پرحجم تجارت جهانی را تشکیل می‌دهد و تعداد زیادی از صنایع پایه از قبیل حمل و نقل، ساختمان، ساخت ماشین‌آلات، معـدن و دیگر صنایع مرتبط با تولیـد و انتقال انرژی، به صنعت فولاد وابسـته هسـتند و از این رو بهبود و توسـعه صنعت فولاد از اهمیت ویژه‌ای در توسعه اقتصادی کشورها برخوردار است.

محمد هادی احسـانی با اشـاره به اینکه اجـرای طرح‌های جدید صنعت فولاد سـبب توسعه زنجیره پایین دستی و ایجاد ارزش می شـود، اظهار داشت: ایران برای چندمین سال در رده دهمین تولیدکننده فولاد جهان قرار گرفته اسـت، ضمن اینکه پیش‌بینی می شود ظرفیت ۵۵ میلیون تنی فولاد در افق ۱۴۰۴ محقق شـود. وی گفت: با توجه به اینکه فولادسـازی جزئی از صنایع مادر به حسـاب می آید، افزایش تولید فولاد می تواند از جنبه های گوناگونی بر جامعه و اقتصاد کشـور تاثیر گذار باشد. این فعال فولادی افزود: فاکتورهایی نظیر افزایش اشتغال زایی، افزایش میزان صادرات فولاد و سـودآوری ارزی، کاهش قیمت مقاطع فولادی برای نیازهای داخلی، بازگشـت به چرخه تولید کارگاه های تولیدی و صنایع فولادی که کنار گذاشـته شدند و نیـز کاهش قیمـت مقاطع فولادی با توجه بـه کاربرد فولاد در ساختمان سازی و رونق گرفتن مجدد ساختمان سازی از جمله اصلی ترین مزایای افزایش تولید فولاد در کشـور می باشند. به گفته احسـانی، به ازای یک درصد رشد استفاده ازورق فولادی، یک کشور در حال توسعه، ۰٫۸۵ درصد رشد اقتصادی را تجربه خواهد کرد.

یادداشت

مهم‌ترین چالش فولادی‌ها

نواده اباذر
رئیس انجمن فولاد آذربایجان

اسـتفاده از صنعت فولاد در تولیـد، یکی از عوامل تاثیر گذار بر صنعت و اقتصاد کشـور به شمار می‌آید. این عامل موجب سازندگی، توسعه‌یافتگی و پیشرفت کشـور و جوامع مختلف شده است. با نگاهی دقیق‌تر به زندگی روزمره خـود متوجه حضور صنعت فولاد می‌شوید که هر روز با آن سروکار دارید. بخش زیادی از تجهیزات و قطعات مورد استفاده روزانه ما از فولاد تولید شـده‌اند.صنعت فولاد از همان مراحل آغازین اسـتخراج از معـدن تا هنـگام تولید و چـه در زمان مصرف، سـبب اشـتغال‌زایی و تولید مشاغل متعدد می‌شود. ایجاد مشـاغلی مانند بهره‌برداری از معدن فـولاد، حمل‌ونقل، خرید ماشـین‌آلات و تجهیزات، مشاوره پروژه، استفاده از نیروهای کاری و آموزش به منظور به‌روزرسـانی اطلاعات و... را می‌توان از عوامل حضور صنعت فولاد در یک کشور دانست.

تولید و مصرف فولاد امروزه، یکی از شـاخص‌های اصلی توسـعه‌یافتگی کشـورها و جوامع به شـمار می‌آید. حضور صنعت فولاد در یک منطقه بر فرآیند توسعه، فرهنگ، سطح دانش، اشتغال‌زایی، پژوهش، آمـوزش و تجارت آن منطقـه تاثیر بسـزایی دارد. زندگی روزمره بشـر با فولاد آمیخته شـده و صنایع فولاد در سـازندگی، بازسـازی و توسعه کشور سهم مهمـی ایفا می‌کنند. کمبود انرژی و خودتحریمی از جدی‌ترین چالش‌های فولادی‌ها در سـال‌های اخیر محسوب می‌شود که تحقق هدف‌گذاری‌های سالانه را سخت کرده است.

کمبود برق و گاز باعث شـده تـا برنامه‌ریزی برای تولیـد با تردید همراه شـود و میزان صادرات کاهش یابد، این در حالی است که پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد این چالش در سال‌های پیش‌رو جدی‌تر خواهد شد و این موضوع می‌تواند حضور موثر و هدفمند کشور در بازارهای صادراتی را تحت‌الشعاع قرار دهد.

کمبـود انرژی چالش اصلی فولاد کشـور اسـت. مـا به عنـوان بزرگ‌تریـن کشـور دارای منبع نفت و گاز دنیـا، امروز در پیک مصـرف گاز ۸۵۰میلیون مترمکعـب روزانه مصرف داریـم در صورتی که باید مصرف‌مان بـه ۱/۴ میلیارد متر مکعب برسـد، این تفاوت خوابی اسـت که دولت‌های مختلف داشـته و نتوانسـته‌اند از سهم کشورمان در میدان‌های ذخایر گاز، تولیـد گاز کننـد یا اینکه کشـور ما با داشـتن شـرکت بزرگ و تخصصی مپنا که یک شرکت بزرگ نیروگاهی خاورمیانه است هنوز کمبود برق در بخش تولید دارد که این نشـان از ناسپاسی ما از نعمت‌های خدادادی اسـت. در چشم‌انداز توسعه ۱۴۰۴ ما باید ۵۴/۵ میلیون تن تولید فولاد در کشور داشته باشیم، اما الان به‌سـختی تقریبا ۳۰میلیون تن تولید در این حـوزه داریم. با این حال آیـا در مورد صادرات الباقی مصرف کشور ریل‌گذاری کردیم؟ پاسخ منفی است. آیا برای زیرساخت‌های انرژی تولید تا ۵۴میلیون تن زیرسـازی کردیم؟ خیر. این مـورد در کنار برخی از بخشـنامه‌های خلق‌الساعه و متناقض هم از سوی دولت بـدون نظرخواهی از بخـش خصوصی همان عبارت خودتحریمی است که یکی دیگر از چالش‌های تولید فولاد کشـور است. صنعت فولاد یکی از صنایع پیشـرو به لحاظ اقتصادی در کشـورمان است که از لحاظ رشـد GDP در بخش اقتصاد خصوصی یکی از مهم‌ترین نقش‌ها را در شمال غرب کشور عهده‌دار اسـت. توانمندی‌های بالقوه زیادی در فولاد کشـور داریم که باید بالفعل شـود. در رنکینگ‌های جهانی ما جزو ۱۰کشـور برتر تولیدکننده فولاد هستیم، اما پتانسیل و قدرت ما بالاست و لایق بهترین‌ها هستیم. شرایط فولادی صنعت کشور شرایطی قابل افتخار و قابل احترام است، به‌خصوص این مهم در شمال‌غرب کشور که بزرگ‌ترین قطب خصوصی فولاد کشور به شـمار می‌رود، ما در آذربایجان سرمایه‌گذاری‌های میلیـارد دلاری که دولت در مرکز و جنوب کشـور را داشته تاکنون نداشته‌ایم اما با این وجود بزرگ‌ترین بخش خصوصی کشور در تولید فولاد هستیم. انجمن فولاد آذربایجان متشـکل از ۸۰ شـرکت تولیدی و بازرگانی فولادی اسـت. همه دوسـتان در کنار هم گرد آمده‌اند تا بتوانیم سـهم صادراتی فولاد کشـور و به‌ویژه اسـتان آذربایجان‌شـرقی را افزایش دهیم، انجمن فولاد آذربایجـان بیش از ۱۰درصد صادرات فولاد کشور را در اختیار داشته و نزدیک به ۲۵درصد درآمد سـرانه منطقه را شرکت‌های عضو این انجمن بـه وجود می‌آورند، امیدواریم با برنامه‌ریزی‌هایی که صورت گرفته با هدایت‌هـای دولت و وزارت صمت، شـاهد رشد چشـمگیری در سـال‌های آتی باشیم. عمده‌ترین اعضای انجمن فولاد آذربایجان از اسـتان آذربایجان‌شرقی هستند، ولی در این میان از صنایع اسـتان‌های آذربایجان‌غربی اردبیـل و زنجان نیز در مجمع ما حضـور دارند. مجموعه شـرکت‌هایی که زیرمجموعـه انجمن فولاد بوده شـامل ۸۰ واحد به صورت مستقیم اسـت و چند واحد غیرمستقیم نیز وجود دارد، جمعا بیش از ۴۰هزار نفر شاغل داریم و به دنبال ریشـه‌کن کردن بیکاری در منطقه آذربایجان هستیم.

روزگار معدن
شنبه
• ۱۸ شهریور ۱۴۰۲ • ۲۳ صفر ۱۴۴۵ • ۹ سپتامبر ۲۰۲۳
• سال ششم • شماره ۱۱۴۸

یادداشت

جانی تازه در کالبد معادن متروک

آیدین زینال‌زاده
کارشناس و فعال معدنی

گردشگری معدنی، یکی از شاخه‌های ژئوتوریسم و درواقع تفرج در یک محیط معدنی است. ایران یکی از کشورهایی در دنیاست که سابقه بسیار طولانی در معدنکاری دارد، اما در حوزه گردشگری معدنی بسیار عقب است. در دنیا کشورهای دیگری هم که آنها نیز تاریخ معدنکاری دارند و البته به قدمت ایران نیست، در زمینه گردشگری معدنی پیشرو هستند. اما ایران عزیز با داشتن شاخصه‌های اثرگذار بر گردشگری از جمله ۴فصل بودن، طبیعت و چشم‌اندازهای زیبا، ویژگی‌های فرهنگی و قومیتی، آثار باستانی و تاریخی، ویژگی‌های معماری بومی، پدیده‌های زمین‌شناسی و البته وجود معادن متنوع و متعدد و پراکنده در اقصی نقاط، ظرفیت بسیار بالایی برای گردشگری دارد. هر معدن فعال یا متروکه و زیرزمینی یا روباز را که شاخصه‌های جذب گردشگر یا ظرفیت‌های فعال‌سازی شاخصه‌های جذب گردشگر را داشته باشد، می‌توان در معرض دید گردشگران قرار داد. عموما معادن بزرگ‌مقیاس فعال زیرزمینی و روباز به‌دلیل وجود امکانات تامین‌کننده نیازهای گردشگر، عملیات وسیع معدنی، پیت بزرگ یا فضاهای زیرزمینی عمیق و امن، استفاده از ماشین‌آلات بزرگ‌مقیاس، تامین امنیت گردشگر و... قدرت جذب گردشگر را دارند. اهمیت گردشگری معدنی از دیدگاه‌های متفاوتی قابل بررسی است. یکی بحث فرهنگ‌سازی و دیگری افزایش سرمایه‌های اجتماعی معدنکاری است. اگر مردم ببینند که مواد معدنی چطور تولید می‌شود و اگر بدانند که همه آنها مصرف‌کننده مواد معدنی هستند، آن وقت معدنکاری در کشور ما خیلی راحت‌تر انجام می‌شود. حتی سرمایه‌گذاری‌های معدنی مناسب‌تری هم انجام می‌شود. امروز خیلی از مردم نمی‌دانند از وقتی از خواب بیدار می‌شوند تا وقتی که شب می‌خوابند، مصرف‌کننده چند ده نوع ماده معدنی هستند و با جهت‌دهی خاص منظوردار زیست‌محیطی این سرمایه‌های اجتماعی در عمل به زمینه‌ای برای مخالف با معدنکاری تبدیل می‌شوند.

بحث بعدی این است که در زمینه ارتباط دانشگاه و معدن در زمان آموزش و هم پس از آموزش، نیاز است که دانشجویان در محیط‌هایی مرتبط با رشته تحصیلی خود قرار بگیرند. ما در دانشگاه‌های‌مان بازدید معدن داریم، اما دانشجوها در هنگام تحصیل و پس از تحصیل نیاز است که در معادن مختلف حاضر شوند. اگر معادن گردشگرپذیر باشند، این دانشجوها در قالب گروه‌های معدنی معمولی، عادی و غیرمتخصص می‌توانند از معادن بازدید کنند. مبحث بسیار مهم دیگر این است که ورودی دانشجویان مهندسی معدن در دانشگاه‌های کشور کم شده و این یک زنگ خطری است که اگر به آن توجه نکنیم، در آینده نزدیک مشکلات فراوانی برای بخش معدن ایجاد خواهد کرد. یکی از راه‌هایی که می‌تواند مشوق جوانان برای ورود به رشته معدن شود، همین بحث توسعه گردشگری معدنی است. بحث دیگری که در حوزه گردشگری معدنی اهمیت دارد، مربوط می‌شود به معادن متروکه، خب به‌هرترتیب، درست یا غلط در کشور ما وقتی معدنی متروکه اعلام می‌شود، یعنی وقتی ذخیره‌اش تمام می‌شود و امکان بهره‌برداری از آن وجود ندارد، به حال خود رها و به یکی از معضلات زیست‌محیطی بدل می‌شود و خود عاملی است که نسبت به فعالیت‌های جدید معدنی مقاومت ایجاد می‌کند، در صورتی که اگر نگاه صحیحی به این موضوع داشته باشیم، خیلی راحت تهدیدها به فرصت تبدیل می‌شود و نقاط ضعف به نقاط قوت بدل می‌شود. معمولا به‌دلیل طول عمر بالای یک معدن، نقاط جمعیتی نزدیک به اقتصاد تک‌محصولی به نام ماده معدنی وابسته می‌شوند و زندگی‌شان به آن معدن گره می‌خورد، اما وقتی معدن متروکه شود، آن اقتصاد تک‌محصولی، ناگهان متوقف می‌شود و کسانی که وابستگی پیدا کرده‌اند، دیگر نمی‌توانند از مسیر قبلی درآمد داشته باشند. احیای معادن برای مقاصد گردشگری دقیقا جلوی همین آسیب را می‌گیرد و جوامعی که معمولا بعد از اتمام معدن حتی تا مرحله متروکه شدن پیش می‌روند، دوباره رونق می‌گیرند و شاهد مهاجرت معکوس خواهیم بود و در کشورهای دیگر، دقیقا این اتفاق افتاده و به‌واسطه وجود معدن متروکه و تغییراتی که در آن ایجاد شده، پای گردشگر به منطقه باز شده و منطقه حتی ثروتمندتر از قبل شده است.

در زمینه اینکه آیا این اقدام به مشکلات زیست‌محیطی دامن خواهد یا خیر هم باید گفت که بازسازی و بازتوانبخشی یک معدن متروکه، کاهنده آثار زیست‌محیطی به‌جامانده از معدنکاری قبلی است. البته باید افراد متخصصی در این زمینه که ژئوگاردها هستند، وجود داشته باشند تا جلوی آسیب‌های زیست‌محیطی را که معمولا گردشگران در تمام حوزه‌های گردشگری ایجاد می‌کنند، بگیرند.

در زنجیره فولاد ژنرال نداریم

دبیر انجمن سنگ آهن ایران نگرانی حال حاضر صنعت فولاد را عدم وجود نیروی انسانی متخصص مطرح کرده و گفت: موضوعی که این روزها باید به آن پرداخته شود عدم جانشین‌پروری این افراد با تخصص و توانمندی بالا بوده و سوال اینجاست که اگر این کار انجام شده الان کجا هستند؟

سعید عسگرزاده، دبیر انجمن سنگ آهن ایران از نگرانی‌های این روزهای صنعت آهن و فولاد که به نظر می‌رسد در حال حاضر به واسطه توجه به مشکلات بزرگتر به آن بی‌توجهی شده؛ به خبرنگار آهن‌نیوز گفت: تا چندی پیش در زنجیره فولاد خصوصا بخش معدن و صنایع معدنی، افراد متخصص و توانمند بسیار زیادی وجود داشت که در حال حاضر به حاشیه رانده شده‌اند و سؤال اول این است که این افراد در حال حاضر کجا هستند؟

وی در ادامه از ضرورت شناسایی این افراد گفته و افزود: اینها افرادی هستند که باید به آنها اعتماد کرده و صنعت را به دست آنها سپرد چرا که در این صنعت متخصص و رکوردار هستند. فلذا پیدا کردن این افراد که متخصص در زمینه فولاد هستند نیمی از پاسخ این سؤال را خواهد داد. عسگرزاده نگرانی حال حاضر صنعت فولاد را عدم وجود نیروی انسانی متخصص مطرح کرده و تاکید کرد: موضوعی که این روزها باید به آن پرداخته شود عدم جانشین‌پروری این افراد با تخصص و توانمندی بالا بوده و سوال اینجاست که اگر این کار انجام شده الان کجا هستند؟

وی در ادامه افزود: با اینکه در بخش‌های مهندسی، تخصصی و کارشناسی افرادی هستند که به لحاظ حقوق و مزایا از برخی شرکت‌ها جدا شده‌اند اما مدیران دولتی و مدیرانی که کارمند و کارکنان دولت بوده‌اند، اینها کجا هستند و چرا جانشینی برای خود پرورش نداده‌اند؟ دبیر انجمن سنگ آهن ایران این پرسش‌ها را مطرح کرده و گفت: به هیچ عنوان بحث شخص و پوزیشن خاصی در دولت و مجلس نیست. نتیجه چنین اتفاقی این شده که ما یک فردی که بتوانیم به او اطلاق ژنرال داشته باشیم؛ نداریم.

عسگرزاده به لزوم پرداخت به این مسئله اشاره کرده و مطرح کرد: قطعا یکی از وظایف حاکمیت، که مسئولیت اموال مردم را به عنوان امانت عهده‌دار بوده و باید به درستی از آن صیانت کند، کنجاندن افرادی در مسئولیت‌های حساس است که بتوانند از عهده این کار برآیند. اگر چنانچه آن افراد از تخصص و یا کیفیت لازم برخوردار نباشند؛ نه تنها خیانتی به بدنه صنعت است بلکه ضربه بزرگی به توسعه آن وارد می‌کنند.

جبر بقا

«روزگار معدن» اهمیت استفاده از هوش مصنوعی در معادن را بررسی کرد:

شهریار خادمی

معدنکاری هوشمند، فرآیندی است که با استفاده از اطلاعات و فناوری‌های نوین مانند سنسورها، نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای جدید و پیشرفته عملیات معدنکاری و در راستای نیل به سه هدف عمده انجام می‌شود. دستیابی به ایمنی بیشتر در محیط کار که شامل ایمنی نیرو انسانی و کاهش درصد تلفات، جراحات، آمار فوتی‌ها و همچنین ایمنی ماشین‌آلات و ابزارآلات که به عنوان سرمایه معدندار به حساب می‌آید از آن جمله است؛ این ایمنی به نوبه خود برای بهداشت و محیط زیست در تخریب‌ها و به‌هم‌ریختگی‌های مورفولوژی ناشی از معدنکاری می‌تواند مفید واقع شود.

استفاده از معدنکاری هوشمند مسیر را به سمت روش‌هایی که کاهش هزینه‌های عملیاتی را به همراه دارد هدایت می‌کند. در واقع این نوع معدنکاری موجب می‌شود که با یک سرمایه‌گذاری اولیه بیشتر نسبت به روش‌های سنتی در هزینه‌های تولید صرفه‌جویی‌های قابل توجهی را داشته باشیم. هدف سوم معدنکاری هوشمند نیز میزان تاثیر آن بر سیستم کار است به‌طوری که موجب افزایش بهره‌وری کار می‌شود و میزان بهره‌وری سیستم را در دو بعد افزایش می‌دهد. بعد اول در رابطه با ظرفیت ساعتی؛ تولید را با توجه به افزایش دقت و راندمان افزایش می‌دهد. به‌عنوان مثال اگر یک واحد تولیدی فرآیند را با ظرفیت ۸۰ تن در ساعت انجام دهد با استفاده از معدنکاری هوشمند ظرفیت آن به ۱۰۰ تن در ساعت ارتقا می‌یابد.

▣ رشد ۳۰ درصدی معدنکاری نوین در ۲۰ سال

همین موضوع در خصوص بهره‌ورتر کردن و بهینه‌سازی عملیات انفجار و همچنین پیدا کردن محل‌های دقیق چال‌زنی، بهینه‌سازی بحث اکتشافات نیز صادق است. دومین موضوع بهره‌وری و بهینه‌سازی، کیفیت در اکتشاف، استخراج و واحدهای صنعتی و معدنی با استفاده از ابزارها و تکنولوژی‌های مدرن بوده که با کمک معدنکاری هوشمند، عیاری که مرحله موردنظر ارائه می‌دهد نسبت به روش‌های قدیمی از کیفیت بالایی برخوردار می‌شوند و عملیات را بهره‌ورتر می‌کند و با افزایش کیفیت کاهش هزینه‌ها را در پی خواهد داشت. در مجموع معدنکاری هوشمند به این شکل مورد ارزیابی قرار می‌گیرد که موجب می‌شود شرکت‌های معدنی با استفاده از نرم‌افزارها و راه‌حل‌های پیشرفته و فناورانه، بهره‌وری از سیستم‌های خود را نسبت به گذشته افزایش دهند. اگر بخواهیم مقایسه‌ای بین سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ داشته باشیم تاکنون بیش از ۳۰ درصد عملیات معدنکاری با کمک روش‌ها و فنّاوری‌های نوین افزایش بهره‌وری داشتند.

قطعاً در رشد معدنکاری فناوری‌های دیجیتال و تجهیزات مدرن نقش اساسی خواهند داشت. به‌عنوان‌مثال سنسورهای هوشمند در موضوعات و بخش‌ها مختلف مورداستفاده قرار می‌گیرند و برای رصد شرایط خاص برنامه‌ریزی شده‌اند و انحراف را بدون خطا و خستگی در طول دوره فرآیند مورد ارزیابی قرار می‌دهند و تغییرات شگرفی را در فرآیند تولید موجب می‌شوند. دقت بالای این تجهیزات، تشخیص دقیق و خستگی‌ناپذیری آنها و عدم وجود خطاهای احتمالی انسانی به کارآمدی این نوع سیستم‌ها در فعالیت‌های فناورانه در حوزه فرآوری مواد معدنی و حتی در حوزه اکتشاف یا حتی استخراج برای تشخیص صحیح باطله از ماده معدنی، کاربرد دارد و این موارد را کارآمدتر می‌کند. با توجه به موارد نام‌برده که نقشی در سیستم معدنکاری دارند، می‌توان با روش‌های تحلیلی و محاسبات دقیق، ناکارآمدی‌های سیستم را شناسایی کنند و اطلاع دهند و معدنکار را از خطا و اشتباهی که سیستم دارد مطلع کند و معدنکار نیز با استفاده از روش‌های مناسب درصدد حل خطاها برمی‌آید. نقش دیگری که فناوری‌های دیجیتال و تجهیزات مدرن دارند، کشف ظرفیت‌هایی بوده که می‌تواند در مصرف انرژی صرفه‌جویی داشته باشد. همچنین خطرات مربوط به بهره‌برداری و نگهداری در سیستم‌ها را کاهش دهد و از خرابی‌های پیش‌بینی‌نشده و غیرمنتظره جلوگیری به عمل می‌آورد و هزینه‌های مربوط به نگهداری سیستم را به حداقل می‌رساند و در ادامه موجب افزایش عمر تجهیزاتی که در معدنکاری مورداستفاده قرار می‌گیرند، می‌شوند. تمام فاکتورها در جهت افزایش میزان بهره‌وری، سود و کاهش هزینه‌ها مورداستفاده قرار می‌گیرند.

معدنکاری هوشمند و استفاده از تجهیزات مدرن با افزایش روابط دانشگاه‌ها با صنعت قطعاً قوت مضاعف خواهند گرفت در واقع رسالت دانشگاه رشد صنع و معدن هم‌راستا با فنّاوری‌های روز دنیا است. در تمام نقاط دنیا دانشگاه‌ها نقش تولید علم و گسترش دانش را بر عهده دارند و با ایجاد قوانین جدید، فرآیندها و تئوری‌ها و با ابزاری کردن دانش تولیدشده و بعد از آزمون‌وخطاهای بسیاری می‌توان علم تاییدشده را به صورت دائم وارد صنعت کرد و از آن بهره جست. بعداز آنکه دانش مراحل صنعتی شدن را طی کرد و به حد بلوغ خود رسید، از دستور کار دانشگاه خارج شده و به مبحث توسعه‌ای آن پرداخته می‌شود.

فناوری‌های دیجیتال و تجهیزات مدرن در بخش معدن، موضوعاتی هستند که در حوزه ایجاد دانش و در دانشگاه مطالعات گسترده‌ای پیرامون آنها انجام شده و اکنون در حال تبدیل شدن به ابزارهای صنعتی برای بهبود شرایط هستند. تا زمانی که مرحله صنعتی شدن تجهیزات اتفاق نیفتاده است، همواره دانشگاه نقش همراه و هدایتگر را دارد که به بهترین شکل جاگیری تجهیزات مدرن و فنّاوری‌ها در صنعت رخ دهد و تا زمانی که در آینده به ابزارهای صنعتی تبدیل شوند همواره دانشگاه به رسالت خود پایبند است.

▣ معدنکاری هوشمند لازمه رسیدن به بهره‌وری

برای افزایش بهره‌وری از معادن باید به سمت تکنولوژی‌های جدید و فناوری‌های دیجیتال حرکت کرد. سنسورها، تجهیزات اتوماتیک و حسگرها از جمله تجهیزات نوینی هستند که افزایش بهره‌وری از معادن را به دنبال دارند. یکی از پیامدهای استفاده از تجهیزات مدرن این است که با توجه به رشد معدنکاری در سراسر دنیا و شتابی که در این حوزه در حال شکل‌گیری است و همچنین نیاز دنیا به فلزات، قاعدتاً ذخایر سطحی رو به اتمام هستند. دنیا به ذخایر عمقی نیاز دارد و اکنون ذخایر از پرعیار به کم‌عیار در حال تبدیل شدن هستند و باید جهت جبران، محدوده وسیع‌تری را تحت پوشش قرار داد. تمام این موضوعات به دقت بالاتر و به یک سیستم خستگی‌ناپذیر که به‌دوراز خطای انسانی باشد نیاز دارد. افزایش بهره‌وری در معادن، درگرو وجود تجهیزات مدرن و فناوری‌های دیجیتال است تا به وسیله آنها بتوان شرایطی را مهیا کرد که معادن با ذخایر بزرگ‌تر، کم‌عیارتر، در اعماق بیشتر که امکان عملیات انسانی وجود ندارد را با کمک فناوری دیجیتال و ربات‌ها مورد شناسایی، اکتشاف و استخراج قرار داد. در مجموع به کمک معدنکاری هوشمند و تجهیزات مدرن می‌توان بهره‌وری از معادن را ارتقا داد، چراکه ضریب انتقال فلز و یا غیرفلز روبه کاهش باشد و در مقابل روند تبدیل باطله به کنسانتره‌های تولیدی افزایش خواهد یافت. اما در ایران علاوه بر آنچه ذکر شد، نزدیک شدن به دانش روز معدنکاری، روش‌های نوین معدنکاری و همچنین استفاده از تجهیزات نو در تمام حوزه‌ها باعث افزایش بهره‌وری در معادن می‌شود. برای ایجاد معادن هوشمند می‌توان نظارت از راه‌دور یا بی‌سیم را با هزینه‌های عملیاتی بسیار کمتر به کار برد. در معادن هوشمند، حسگرهایی تعبیه شده که داده‌ها را از طریق شبکه بی‌سیم به سیستم مرکزی منتقل می‌کنند؛ به این ترتیب، اپراتورهای معدن نیروی انسانی کمتری نیاز دارند.

همچنین اپراتورهایی که از راه‌حل «هوش عملیاتی» به‌عنوان بخشی از شبکه بی‌سیم خود استفاده می‌کنند، می‌توانند به خوبی حوادث را پیش‌بینی کنند و با پیشگیری از آن‌ها، سایت‌های خود را حفظ و در هزینه‌ها صرفه‌جویی کنند؛ حوادثی که می‌توانند به‌طور کامل عملیات را برای هفته‌ها یا ماه‌ها متوقف کنند. با استفاده از فناوری‌هایی که قبلا ادغام شده‌اند، معادن هوشمند می‌توانند به راحتی عملیات خود را نسبت به معادن سنتی، خودکار کنند.

▣ ارتباط هوشمندسازی با ایمنی

این موضوع، یک مسئله مهم برای معادن است که اغلب مکان‌های بسیار خطرناکی برای کار برای انسان‌ها هستند. به عنوان مثال، هنگام شکستن سدها، هم کارگران و هم کسانی که در اطراف معادن زندگی می‌کنند ممکن است آسیب ببینند یا حتی جان خود را از دست بدهند. خودکارسازی تجهیزات سیار مانند کامیون‌ها در معادن و امکان قرائت بی‌سیم، نیاز افراد به حضور در محل را برطرف می‌کند و ایمنی نیروی کار را به میزان زیادی افزایش می‌دهد. تجزیه و تحلیل پیش‌بینی که از طریق راه‌حل‌های هوش عملیاتی (OI) فعال می‌شود، به اپراتورهای معدن اجازه می‌دهد تا از وقوع هرگونه حادثه خطرناک، مانند شکستن سد جلوگیری کنند. ردیابی نیروی کار از طریق دستگاه‌های متصل به بی‌سیم، به اپراتورها کمک می‌کند تا تسلط بهتری بر کارکنان خود داشته و یا در صورت بروز حوادث به آنها هشدار دهند. بنابراین معادن هوشمند احتمال آسیب‌های انسانی در فرآیندهای معدنی را در دراز مدت بسیار کاهش می‌دهد. از دیگر مزیت‌های دیجیتالی شدن صنعت معدن می‌توان به افزایش کارایی، کاهش ریسک، فراهم کردن محیط کار امن، افزایش تولید، کاهش هزینه‌های جاری و... اشاره کرد.

چالش‌های حوزه معدن‌کاری دیجیتال را می‌توان در چهار مورد امنیت اطلاعات و حریم خصوصی، محیط‌های خشن و آلوده، تعامل‌پذیری شبکه و تجزیه و تحلیل مناسب با برنامه‌های معدنی خلاصه کرد. مطالعه تجربیات کشورهایی نظیر چین، استرالیا، ایالات‌متحده امریکا و کانادا در مسیر هوشمندسازی معادن و معدن‌کاری هوشمند نشان می‌دهد که گذار از مدل قدیمی مدیریت معدن به شیوه هوشمند، محتاج تحول در بخش استخراج و توسعه زیرساخت‌های آی‌تی و آی‌سی‌تی است. درواقع کانون هوشمندسازی بخش معدن، حوزه استخراج است. در فرآیندهای جدید استخراج نسبت به فرآیندهای قدیمی، نخستین مسئله‌ای که تغییر می‌کند، نگاه به اطلاعات و داده است. مسئله دوم مفهوم خودران و هدایت «مستقل از انسان» است که طی سال‌های اخیر خود را در ادوات و تجهیزات و فرآیندهای جدید نشان داده است. سومین مسئله نیز فناوری است که در همه زمینه‌ها، شیوه و ابعاد استخراج را تغییر داده است. با وجود این، خرید فناوری جدید به معنی موفقیت قطعی در هوشمندسازی استخراج نیست. در موارد بسیاری در چهار گوشه جهان، شرکت‌های بزرگ با خرید قطعات، ادوات و دستگاه‌هایی که انعطاف‌پذیری پایینی دارند، زیان بالایی را از محل هوشمندسازی معدن‌کاری متحمل می‌شوند. یادآوری این نکته ضروری است که هوشمندسازی معادن و معدن‌کاری هوشمند باید در نهایت خطرات استخراج را کاهش داده و تسلط معدن‌کاران بر محیط معدن را با حداقل هزینه افزایش دهد. بررسی‌های بیشتر نشان می‌دهد که گذار ایران از حالت کنونی معدن‌کاری به فرآیندهای هوشمند نیازمند تحول روش‌های مکانیزه به چارچوب اتوماسیون است که این مسئله نیازمند بسط فناوری‌های نسل چهار در همه انواع دوربین، سنسور، نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای آن است. در این چارچوب جدید اساسا ایمنی بالاتر، دقت بیشتر و حضور انسان کمرنگ‌تر است و در عوض ایده‌های افراد خلاق و ادوات طراحی‌شده برای اقدامات مختلف درون معدن، محور کار قرار می‌گیرد. این رویه که فرصت‌های بزرگی برای توسعه پیش‌روی صنعت قرار می‌دهد، سال‌هاست معادن زغال‌سنگ چین و نیز برخی از معادن آهن، طلا، مس و آلومینیوم را در استرالیا، ایالات‌متحده امریکا، کانادا و بخش‌هایی از افریقا دگرگون کرده است. استخراج بدون سرنشین از مهم‌ترین رویه‌هایی است که در معادن این کشورها محور کار بوده است. در عین حال، ابرداده‌های زمین‌شناسی با بالا بردن دقت در استخراج و اکتشاف، توانسته زمینه را برای استفاده از فناوری حفاری سریع هوشمند، ربات‌های گشت‌زن، ربات‌های معدن‌کار، سیستم‌های مدیریت معدن مبتنی بر ناوبری و توسعه بازوهای استخراج ایجاد کند.

قلب تپنده این تغییرات، اینترنت نسل چهار و پنج است که استفاده از فناوری‌های مبتنی بر ابرداده، هوش مصنوعی، فضای ابری، اینترنت اشیا، یادگیری ماشینی و واقعیت افزوده را ممکن می‌سازد. مهم‌ترین دستاورد این روش مدلی عنوان «برآورد، پیش‌بینی و کنترل» است که برخی از معادن به آن رسیده‌اند؛ روشی که در آن با به‌روزرسانی پیوسته داده‌های واقعی و ارزیابی هوشمند محیط، شرایط برای پایش و توسعه هوشمند محیط فراهم می‌شود. دقت این سیستم‌ها هنگام کاوش و استخراج در حدی است که به‌دقت لایه‌های مختلف مواد معدنی را شناسایی و استخراج می‌کنند.

در کنار دقت بالا، بهبود کیفیت حفاظت از محیط‌زیست در معادن نیز حاصل می‌شود. در یکی از بزرگ‌ترین معادن این استان که معدن‌کاران در نتیجه برخورد مستقیم با مقوله استخراج در معرض انواع اثرات استخراج قرار گرفته و مشکلات بسیاری برای کارگران پیش آمده بود، استفاده از مدل پنج‌عمقی معدن‌کاری هوشمند کمک کرد تا بخش زیادی از مشکلات رفع شود. این پنج‌مرحله شامل اثر دیجیتالی‌شدن و هوشمندسازی معادن در بخش‌های تونل‌زنی، استخراج، حمل‌ونقل، امنیت و نجات است که محیط معدن را به‌شدت راحت‌تر و ایمن‌تر از قبل ساخته و کارآیی را نیز به‌شدت افزایش داده است.

پیش‌بینی افزایش قیمت اسلب صادراتی ایران

قیمت بیلت صادراتی CIS در ادامه روند ملایم صعودی خود، در هفته منتهی به ۳ شهریور با دو درصد رشد نسبت به هفته قبل از آن به ۴۶۰ دلار به ازای هر تن رسید.

قیمت شمش صادراتی ایران نیز از ۴۶۵ دلار به ازای هر تن با رشد ۰,۹ درصدی به ۴۶۹ دلار بر تن، همچنان در سطحی بالاتر از بیلت CIS قرار گرفت. قیمت بیلت صادراتی ایران در سه هفته اخیر در پی رشد قیمت بیلت CIS با رشد همراه بود. نکته مهم این است که با توجه به تفاوت آهنگ رشد این دو قیمت، فاصله قیمتی شمش CIS و فوب ایران به ۹ دلار بر تن معادل ۲ درصد کاهش یافته است! قیمت هر تن اسلب صادراتی CIS نیز در هفته گذشته در سطح ۴۷۰ دلار بر تن قرار گرفت که نسبت به هفته گذشته حدود ۲,۷ درصد رشد داشت. اسلب صادراتی CIS نیز طی دو هفته گذشته در مسیر صعودی قرار گرفته است. قیمت اسلب صادراتی ایران بدون هیچ تغییری در همان سطح ۴۴۰ دلار بر تن مانند چهار هفته گذشته باقی ماند.

بازار مواد اولیه فولادی در ثبات نسبی

بازار واردات سنگ آهن چین تغییری جدی در روزهای اخیر نداشته آخرین قیمت با ۳۰ سنت رشد ۱۱۸,۵ دلار هر تن خشک سی اف آر ثبت شد. با رسیدن سپتامبر که زمان طلایی تقاضای فولاد است چشم انداز بازار مثبت است و امید به بهبود تقاضای سنگ آهن می رود از طرفی حاشیه سود واردات سنگ آهن نیز مطلوب است و تمایل به خرید را بیشتر می نماید.

در بازار قراضه ترکیه قیمت قراضه سنگین وارداتی ۲۰-۸۰ تغییری نکرده ۳۷۴,۵ دلار هر تن سی اف آر باقی مانده است. هنوز بازار کمی زمان نیاز دارد تا روند قیمت ها روشن تر شود. فعلا فعالیتی نیست. در بازار داخلی ترکیه میلگرد ۵۹۰ دلار هر تن درب کارخانه است و برخی تا ۵۸۰ دلار تخفیف می دهند. اگر این تخفیف ها به فروش منتهی شود بازار قراضه هم روزهای آینده تکان خواهد خورد. میلگرد صادراتی ترکیه نیز ۵۶۵ دلار هر تن فوب است که ۵ دلار نسبت به یک هفته قبل ارزان تر شده است.

روزگار معدن
شنبه
۱۸ شهریور ۱۴۰۲ • ۲۳ صفر ۱۴۴۵ • ۹ سپتامبر ۲۰۲۳
سال ششم • شماره ۱۱۴۸

پیدایش مواد معدنی پس از ذوب یخ‌ها در قطب شمال

ذوب یخ‌های قطب شمال باعث می‌شود ذخایر غیرقابل شمارش معدنی، آزاد شوند؛ البته اگر با سرمای هوا و هزینه‌های استخراج مشکلی نداشته باشید.

۹۰ میلیارد بشکه

حجم تخمینی ذخایر کشف نشده نفت است که داخل مدار قطبی شمال قرار گرفته‌اند

۱۵۲۵ میلیارد بشکه
کل ذخایر نفت شناخته شده جهان

٪۵/۹
از ذخایر کشف شده جهان
که برابر است با:

- **٪۵۷** ذخایر شناخته شده ایران
- **٪۵۲** ذخایر شناخته شده کانادا
- **٪۳۳۹** ذخایر ایالات متحده
- **٪۱۶۷۷** ذخایر شناخته شده نروژ
- **٪۱۱۰** ذخایر روسیه

نفت کشف نشده

- مناطق سنجیده نشده
- کمتر از ۱ میلیارد بشکه
- ۱ تا ۱۰ میلیارد بشکه
- بیش از ۱۰ میلیارد بشکه

۱۶۶۹ تریلیون فوت مکعب

حجم تخمینی ذخایر گاز طبیعی قطب شمال است

۱۱ هزار و ۶۷۱ تریلیون فوت مکعب
کل ذخایر شناخته شده گاز جهان

٪۲۴/۳
از ذخایر شناخته شده گاز جهان
که برابر است با:

- **٪۱۳۹** ذخایر ایران
- **٪۲۷۳۶** ذخایر کانادا
- **٪۵۰۰** ذخایر ایالات متحده
- **٪۲۳۵۴** ذخایر نروژ
- **٪۹۹** ذخایر شناخته شده روسیه

گاز کشف نشده

- مناطق سنجیده نشده
- کمتر از ۶ تریلیون فوت مکعب
- ۶ تا ۱۰۰ تریلیون فوت مکعب
- بیش از ۱۰۰ تریلیون فوت مکعب

٪۸۴ منابع هیدروکربن جهان در دریاها قرار دارند

مواد معدنی قطب شمال

روسیه (منطقه قطبی سیبری)
آپه‌تیت، مواد خام سرامیک، زغال‌سنگ، کبالت، مس، الماس، طلا، سنگ گچ، سنگ‌آهن، سنگ طلق، مولیبدن، نیکل، پالادیم، پلاتین، نقره، سنگ‌های قیمتی، فلزهای نادر، قلع، تیتانیوم، روی و عاج فسیلی (عاج‌های ماموت آشکار شده پس از ذوب یخبندان‌های دائمی).
۱/۵ تا ۲ تریلیون دلار؛ ارزش تخمینی ذخایر معدنی روسیه

گرینلند
طلا، مولیبدن، نیکل، فلزات گروه پلاتین و عناصر نادر خاکی (تانتال و نیوبیوم).

اروپا
۲۴۱۳ میلیون تن آهن(سوئد)
۱۰۰۰ میلیون تن آهن(نروژ)

کانادا
الماس، طلا، سنگ گچ، سنگ‌آهن، سرب، نمک، اورانیوم و روی

امریکا (آلاسکا)
۶۷ میلیون تن روی
۶۷/۶ میلیون تن سرب

اما پیش از آنکه معدنکاری خود را در قطب شمال شروع کنید، این واقعیت‌های تلخ را مدنظر قرار دهید...

مهمترین مشکلات معدنکاری در قطب شمال

- **باتلاق‌های تابستانی**: حفاری و حمل‌ونقل جاده‌ای در تابستان به طور تقریبی غیرممکن است
- **ذوب سرزمین‌های یخی**: با ذوب یخ‌های سطح و عمیق، ایجاد زیرساخت‌ها به مشکل می‌خورد
- **فصل کوتاه حمل‌ونقل**: انتقال و حمل محصولات و همچنین تامین پیش‌نیازهای معدنکاری دشوار است
- **کوه یخی هزینه‌ها**: شروع یک عملیات معدنکاری ممکن است میلیاردها دلار هزینه داشته باشد
- **منفی ۵۰ درجه در زمستان**: سرمازدگی، خرابی‌های مکانیکی و بسته شدن مسیرهای انتقال قطعی است
- **خرس‌های قطبی**: یک تهدید دائمی برای کارکنان معادن
- **کوه‌های یخی**: شکستن کوه‌های یخ، تهدیدی برای حمل‌ونقل دریایی است

اجرا و طرح: مهدی کاوه ای

یادداشت

چرا معادن باید هوشمند شوند؟

مهدی کاوه ای
خبرنگار

تردیدی وجود ندارد که فرآیند دیجیتال‌سازی موجب انقلابی در صنعت معدن خواهد شد آخرین گزارش‌های منتشر شده از سوی Berg Insight درباره اتصال بخش معدن به فرآیند دیجیتال موید این موضوع است که دیجیتال‌سازی عملیات معدن‌کاری تأثیر عمیقی بر میزان تولید و ایمنی خواهد داشت.

تمامی معادن به دنبال راهی برای کاهش هزینه‌های خود هستند و در این راستا افزایش بهره‌وری و ایمنی را نیز مد نظر قرار می‌دهند. من (راب داو) در امسال با بیش از ۵۰ مشتری ملاقات و دیداد داشته‌ام ضمن اینکه چشم‌انداز رسیدن صنعت برای اتصال به اکوسیستم فناوری نیز سخت نیست. کارشناسان درحال‌حاضر به طور فزاینده‌ای شاهد ثبت و ضبط اطلاعات توسط تجهیزات و ارسال آنها به دفاتر کاری هستند و می‌بینیم که بر مبانی اطلاعات دریافت شده تصمیمات سنجیده‌ای اتخاذ می‌شود.

اینترنت اشیا (IOT)، پردازش ابری، هوش مصنوعی (AI)، تجزیه و تحلیل پیش‌بینانه و در نهایت تمامی چنین مواردی نقش مهمی در حرکت به سمت اتصال به این اکوسیستم هستند. منظور بنده از اتوماسیون، حمل‌ونقل اتوماتیک یا حفاری خودکار نیست. اتوماسیون در واقع حرکت به سمت جمع‌آوری داده‌های اطلاعاتی ارزشمند از ابتدا تا انتهای یک زنجیره و تطبیق آن با واقعیت‌های موجود است. به عنوان مثال می‌توان به مدل‌سازی زمین‌شناسی از طریق اجرای وظایف عملیاتی اشاره کرد.

شرکت‌های بسیاری به دنبال استفاده از استراتژی داده‌های مدیریتی هستند و درهمین راستا نیز کارهایی رو آغاز کرده‌اند چرا که این امکان را می‌یابند تا علاوه بر دسترسی به اطلاعات خود، بینیش بیشتری کسب کنند.علاوه بر این اقدامات، شرکت‌ها نیز به دنبال بینش بیشتری از داده‌های خود هستند و بر مطمئن شدن از اطلاعات خود نیز تمرکز یافته‌اند.

بر مبنای گزارش Berg Insight بیش از ۲۶ شرکت فناوری به دنبال یافتن راه‌حلی برای حل مشکلات معادن با بهره‌گیری از فناوری هستند استخراج از معادن می‌تواند یک صنعت خاص با نیازهای ویژه باشد، اما چگونه یک شرکت فناوری در میان این همه رقابت خود را متمایز می‌کند؟

اعتقاد بر این است که دستیابی به یکپارچگی فناوری استخراج در معادن چند مسیر را می‌توان دنبال کرد یکی از این راه‌ها توانایی مشارکت با مشتری و ارائه ایده‌های ارزش‌آفرین با فناوری‌های موجود است.

یکی دیگر از این اقدامات، توانمندی در کمک به تکمیل فناوری‌های موجود و اتصال آنها با برنامه‌های عملیاتی به منظور ایمنی و در نهایت استقلال و دریافت بازخورد آن در کل حلقه است.

هر شرکتی که بتواند سیستم یکپارچه فناوری خود را ارائه کند می‌تواند در بسته پیشنهادی خود خود ارزش‌های بیشتری را برای مشتریان خود فراهم سازد و در صورتی این اقدام به طور ویژه و همراه با تغییرات استراتژیک مدیریتی به اثبات برسد باشد نمود بیشتری خواهد داشت.

همه ما تمایل به سمت بهره‌گیری از وسایل نقلیه خودکار را مشاهده کرده‌ایم. به طور مشخص بهره‌گیری از تجهیزات در ۲۴ ساعت هفته و ۳۶۵ روز سال یا تا زمانی که آن وسیله به پایان عمر خود برسد ما را قادر می‌سازد که بیشترین استفاده را از دارایی‌های گران‌قیمت خود داشته باشیم و این امر تأثیرات ملموسی در بهره‌وری و ایمنی برجای خواهد گذاشت. کاستن از نیروی انسانی در سایت‌های معدنی برای بسیاری از شرکت‌هایی که سعی در ایمن‌سازی و بهره‌وری بیشتر در فعالیت‌های خود دارند از اولویت بالاتری برخوردار است. هنگامی که ما تمرکز خود را بر روی اتوماسیون قرار می‌دهیم تنها پرداختن به این موضوع نیست که این وسیله از نقطه A به نقطه B برسد بلکه در یک معدن هوشمندتر تمامی وسایل نقلیه باید با تمامی بخش‌های آن اکوسیستم فناوری مطابقت داشته باشد بنابراین در یک فرآیند باید بازخورد آن را نیز مورد توجه قرار داد. از انتها ما می‌توانیم به این موضوع برسیم که در برنامه‌ریزی حمل‌ونقل و همچنین جریان انتقال ماده معدنی چه اصلاحاتی باید انجام شود. سپس می‌توانیم دیگر بخش‌های ارزشمند زنجیره را در این فرآیند ادغام کنیم. به عنوان مثال، سیستم نظارت ژئوتکنیکی یا سیستم راداری ما تشخیص می‌دهد که در یک منطقه خاص از گودال معدنی خرابی دیوار خواهیم داشت. در همین راستا سیستم به صورت خودکار و با اتصال به اکوسیستم، به کامیون‌ها هشدار می‌دهد که باید منطقه را تخلیه کنند.

روزگار معدن
شنبه
• ۱۸ شهریور ۱۴۰۲ • ۲۳ صفر ۱۴۴۵ • ۹ سپتامبر ۲۰۲۳
• سال ششم • شماره ۱۱۴۸

روی موج معدن

شناسای منابع مختلف لیتیم در استان‌های مختلف

معاون اکتشافات معدنی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور در گزارشی با عنوان لیتیم، واقعیت‌ها و چالش‌ها گفت: طی چندین سال گذشته به واسطه پروژه‌های متعدد آینده‌پژوهی در بخش معدن و صنایع معدنی، با یک روند پرشتاب در موضوع مواد بحرانی و حیاتی، به ویژه از منظر صنایع پایین دست مانند خودروسازی، انرژی و تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی مواجه شده‌ایم.

احمد قرایی با بیان این که نگاه ویژه به انرژی‌های سبز و دنیای دیجیتال (گذار سبز و گذار دیجیتال) نیازمند تامین مجموعه‌ای از مواد معدنی خام و نیمه‌ساخته است، افزود: خودروهای برقی، ذخیره انرژی، انرژی‌های تجدیدپذیر، صنایع الکتریکی و الکترونیکی، پهپادها و چاپگرهای سه بعدی نیازمند موادی هستند که به اندازه کافی وجود ندارد و یا تاکنون به صورت عمده استخراج و فرآوری نشده‌اند. به گفته وی، در دهه‌های پیشین قیمت نفت به‌طور عمده متأثر از مسائل سیاسی و ژئوپلیتیک و قیمت فلزات تحت‌تأثیر تقاضا بود اما در سال‌های جاری و به احتمال زیاد در آینده نزدیک رفتار مواد بحرانی، مشابه نفت در گذشته خواهد شد. معاون اکتشافات معدنی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور خاطرنشان کرد: برای امنیت اقتصادی، امنیت دفاعی و توسعه صنایع راهبردی نوظهور نگاه ویژه به شناسایی این عناصر بر اساس پتانسیل‌ها، اقلیم و اهداف توسعه‌ای کشور و همچنین بررسی ظرفیت‌های اکتشافی و مناطق مستعد کانی‌سازی آنها از ساختگاه زمین‌شناسی و متالوژنی کشور حائز اهمیت بوده که این امر جزو وظایف سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور است. وی با تاکید بر این که یکی از مواد معدنی بحرانی در میان عناصر مورد نیاز برای باتری‌های خودروهای برقی لیتیم محسوب می‌شود، تصریح کرد: روند رو به رشد تقاضای جهانی جهت استفاده از باتری‌های لیتیومی در خودروهای الکتریکی باعث شده تا طبق پیش‌بینی‌ها مصرف این فلز تا سال ۲۰۲۵ و ۲۰۳۰ به ترتیب ۳ برابر و ۶ برابر میزان فعلی برسد. قرایی با اشاره به این که بررسی وجود منابع و ذخایر این فلز در کشور در حال حاضر از اهمیت بالایی برخوردار است، افزود: به طور عمده لیتیوم در دنیا از سه تیپ ذخایر شورابه‌ای، نهشته‌های رسی و تبخیری‌های دریاچه‌ای و پگماتیت‌ها تولید و استخراج می‌شود. به گفته وی، ذخایر شورابه‌ای نیز به سه گروه شورابه‌های قاره‌ای (شورابه‌های کشورهای بولیوی، آرژانتین، شیلی و چین)، شورابه‌های ژئوترمال (واقع در سالتون کالیفرنیا) و شورابه‌های حوضه‌های نفتی تقسیم‌بندی می‌شوند و از سویی ذخایر رسوبی ۸ درصد تولید لیتیوم را در برداشته و در قالب نهشته‌های رسی و تبخیری‌های دریاچه‌ای جای می‌گیرند. معاون اکتشافات معدنی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور با بیان این که ذخایر پگماتیتی لیتیوم بخصوص در سالیان اخیر بسیار مورد توجه قرار گرفته‌اند، گفت: پگماتیت‌ها از نظر کانی‌سازی به دو نوع LCT و NYF تقسیم بندی می‌شوند که پگماتیت LCT منبع یک سوم تولید جهانی لیتیم، بیشتر تانتالیوم و تمامی سزیم است. قرایی با بیان این که استرالیا در زمینه ذخایر پگماتیتی لیتیوم پیشتاز بوده، تصریح کرد: سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی ایران نیز از پایان دهه ۸۰ شمسی به واسطه همکاری با کشور بولیوی در زمینه شناسایی، اکتشاف و مطالعات فرآوری کفه نمکی ایونی و پس از آن بررسی اولیه و شناسایی نواحی مستعد لیتیم در ایران فعالیت کرده است. وی با اشاره به این که در این مرحله محیط‌های مناسب کانی‌سازی لیتیم در تیپ‌های مختلف پگماتیتی، رسوبی و شورابه‌ای جهت انجام فعالیت‌های اکتشافی شناسایی شد، افزود: همچنین شورابه‌های میادین نفتی می‌تواند حاوی لیتیم باشد که در این زمینه نیز توافقاتی جهت توسعه فعالیت‌ها با شرکت ملی نفت صورت گرفته است. به گفته معاون اکتشافات معدنی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور نزدیک به ۴۰۰ کیلومترمربع سنگ‌های پگماتیتی در ایران شناسایی شده که بیشتر پوشش آنها در استان‌های خراسان جنوبی، یزد، سیستان و بلوچستان، اصفهان، زنجان، مرکزی، خراسان رضوی و همدان است و مطالعات اولیه انجام شده بر روی برخی از این پگماتیت‌ها نشان‌دهنده عیار ۴۰۰۰ گرم در تن در بعضی نقاط است. وی با اعلام این که نقشه محیط‌های مناسب کانی‌زایی لیتیوم رسوبی در ایران تهیه شده، تصریح کرد: مطالعات شناسایی اولیه انجام شده بر اساس داده‌های آنومالی ژئوشیمیایی رسوبات آبراهه‌ای، محدوده‌هایی با عیار ۴۰۰ گرم در تن را مشخص کرده است. حوضه‌های اصلی پلایای ایران شامل ۱۰ حوضه کویر بزرگ، بجستان، اصفهان، یزد، جازموریان، سیستان، قم، زاگرس، دامغان و لوت است که مطالعات زمین‌شناسی و اکتشافی بر روی آنها در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور از سالیان گذشته انجام شده است.

فولاد هرمزگان، سردمدار «رشد تولید» در صنعت فولاد کشور

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان گفت: فولاد هرمزگان از ابتدای امسال همراه با شعار سال رشد تولید را سرلوحه کار خود قرار داده و با ثبت رشد ۷.۵ درصدی در تولید تختال و ۲۳ درصدی در تولید آهن اسفنجی، سردمدار رشد تولید در صنعت فولاد کشور بوده است.

به گزارش روزگار معدن به نقل از روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان، عطاالله معروفخانی با بیان اینکه تولید حلال همه مشکلات اقتصادی کشور است، عنوان کرد: شرکت فولاد هرمزگان طی دو سال اخیر همواره عمل به منویات مقام معظم رهبری مبنی بر رشد تولید را سرلوحه کار خود قرار داده و نسبت به رشد تولید در همه زمینه‌ها برنامه‌ریزی کرده است.

چرا که رشد تولید باعث ایجاد رونق اقتصادی در کشور و ایجاد اشتغال پایدار خواهد شد. به ویژه آنکه صنعت فولاد به عنوان یک صنعت پایه و مادر مطرح بوده و رونق بسیاری از صنایع به آن وابسته است. بنابراین زمانی که در صنعت فولاد شاهد رشد تولید باشیم، سایر صنایع پایین‌دستی نیز از این رشد تولید منتفع خواهند شد.

وی با اشاره به رشد تولید در فولاد هرمزگان طی پنج ماه نخست امسال، افزود: یکی از مهم‌ترین اهداف فولاد هرمزگان در سال جاری، رشد تولید به همراه افزایش سرعت اجرای طرح‌های توسعه‌ای است.

خوشبختانه تا پایان مرداد ماه، در حوزه تولید شاهد رشد در شرکت فولاد هرمزگان بودیم. به طوری که طی این مدت علی‌رغم همه محدودیت‌های تامین برق که بسیار شدیدتر از سال گذشته اعمال شدند، ۵۵۰ هزار تن تختال تولید کردیم. این میزان تولید در مقایسه با مدت مشابه سال قبل که ۵۱۱ هزار تن بود، رشد ۷.۵ درصدی را نشان می‌دهد. علاوه بر این، در واحد احیا مستقیم نیز شاهد جهش تولید بودیم.

به طوری که در پنج ماه نخست امسال حدود ۷۳۹ هزار تن آهن اسفنجی در این واحد تولید شد که این میزان نیز نسبت به مدت مشابه سال پیش رشد بیش از ۲۳ درصدی را نشان می‌دهد.

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان در خصوص تاثیر محدودیت‌های تامین برق بر تولید، خاطرنشان کرد: محدودیت‌های تامین برق برای فولاد هرمزگان از نیمه نخست خرداد ماه اعمال شد و تا حال حاضر نیز ادامه یافته است. وی اظهار امیدواری کرد با رفع محدودیت‌های انرژی بتوانیم با عبور از ظرفیت اسمی، سهمی در رشد تولید داشته باشیم و گامی برای رونق اقتصادی کشور برداریم.

فولاد مبارکه؛ خلق آینده‌ای بهتر برای صنعت

مهدی کاوه‌ای

تلاش برای خلق آینده‌ای بهتر و عمران و آبادانی ایران از اظهاراتی است که طیب نیا مدیرعامل فولاد مبارکه در جریان سفر وزیر صمت به اصفهان عنوان می‌کند. مجموعه‌ای که این روزها با تمرکز بر اموری چون مباحث مرتبط باانرژی، انتقال آب خلیج‌فارس به استان و محیط‌زیست مصمم است ضمن برطرف شدن مشکل آب صنایع به رفع چالش‌های زیست‌محیطی ناشی از آلایندگی‌های صنعت هم کمک نماید.

چالش بزرگ بحران آب، موضوعی که در چند سال اخیر نه‌فقط مردم استان اصفهان بلکه ساکنان فلات مرکزی ایران را به‌طورجدی مشغول به خودکرده است. بحرانی سخت که عواقب آن حوزه‌های بخش کشاورزی و صنعت را بیش از دیگر بخش‌ها تحت تأثیر خود درآورده است. هرچند متولیان نیز دراندیشه ارائه و اجری تدابیری برای عبور از این شرایط بوده‌اند. در این میان راهکاری چون طرح انتقال آب خلیج‌فارس برای رهایی از کم‌آبی به‌ویژه بخش در صنعت مطرح بوده که باوجود مخالفت‌ها اما به مرحله اجرا درآمد و اکنون هم این پروژه نسبت به دیگر طرح‌ها با سرعت بالاتری در حال اجرا است. گویا این بار، مسوولان جدیت و اهتمام بیشتری را نسبت به طرح انتقال آب از خلیج‌فارس از خود نشان داده‌اند.

به‌گونه‌ای که عباس علی‌آبادی وزیر صمت در سفر اخیر خود به اصفهان پس از بازدید از پروژه انتقال آب دریای عمان به استان با تأکید بر اهمیت چنین اقدامی وعده پیگیری اجرای پروژه انتقال آب از دریای عمان به اصفهان را تا زمان بهره‌برداری کامل با همه توان می‌دهد. به گفته این مسوول این پروژه بزرگ برای تأمین آب صنعت برنامه‌ریزی‌شده است تا برداشت آب صنایع از زاینده‌رود به صفر برسد. وی ادامه می‌دهد: همه ظرفیت‌ها برای بهره‌برداری از طرح انتقال آب دریای عمان به اصفهان بسیج شده است و درروند اجرای آن آب از جنوب به فلات مرکزی منتقل خواهد شد. وزیر صمت با اشاره به همکاری شرکت‌های سرمایه‌گذاری این پروژه مانند فولاد مبارکه و ذوب‌آهن تصریح می‌کند: بر اساس برنامه‌ریزی صورت گرفته این پروژه تا نیمه اول سال آینده به بهره‌برداری خواهد رسید.

علی‌آبادی یادآور می‌شود: تاکنون ۲۰۰ کیلومتر از مسیر این پروژه لوله‌گذاری شده است، در مبدأ و مقصد مخازن بزرگ در حال احداث است و می‌گوید: ۳۰۰ کیلومتر از لوله‌گذاری فاز اول خط انتقال آب دریای عمان به استان اصفهان باقی‌مانده است.

سهم فولاد مبارکه در انتقال آب

واقعیت آن است به‌طور تقریبی ۱۰ سال قبل نخستین مرتبه‌ای بود که موضوع انتقال آب از خلیج‌فارس به اصفهان، مطرح شد و اکنون در دوران دولت فعلی بر خط دوم و سوم و چهارم آن‌که انتقال آب به اصفهان را هم شامل می‌شود تمرکز شده است.

خط نخست، آب خلیج‌فارس را به استان‌های هرمزگان، کرمان و یزد منتقل می‌کند.در خط دوم، انتقال آب خلیج‌فارس به استان‌های کرمان، خراسان جنوبی و خراسان رضوی، موردنظر است. در خط سوم، آب خلیج‌فارس به استان‌های یزد و اصفهان منتقل می‌شود. در خط چهارم هم انتقال آب دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان پیش‌بینی‌شده است؛ که اجرای تمامی خطوط آغاز و وعده اتمام آن‌ها در آینده‌ای نزدیک شنیده می‌شود. حال‌آنکه برای اجرای چنین مهمی سرمایه‌گذارانی پای به میدان گذاشته که روند پروژه شتاب بیشتری یابد. فولاد مبارکه ازجمله شرکت‌های پیش‌قدم در این زمینه بوده و گفته می‌شود بیش از سهم خود و وظیفه خود هم هزینه کرده است.

طیب نیا مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه اصفهان با تأکید بر سنگین بودن رقم هزینه شده برای این پروژه اظهار می‌کند: این پروژه سهام‌داران مختلف دارد اما سهم اصلی سرمایه‌گذاری مربوط به فولاد است که بیش از سهم خود تزریق کرده، عمده این سهم فولاد مبارکه از محل ورق‌هایی است که تأمین می‌کند و یکی از عوامل اصلی پیشرفت پروژه همین است. این مسوول در جریان بازدید وزیر صمت از فولاد مبارکه اظهار می‌کند: یقین بدانید که مشکل آب استان اصفهان به مدد اقدامات فولاد مبارکه به‌عنوان یک صنعت بزرگ ازجمله انتقال آب دریای عمان به‌زودی رفع می‌شود. وی بیان می‌کند: هم‌اینک این طرح انتقال آب در ۲۰ نقطه از سیرجان تا اصفهان در حال پیشروی است و ۶ پیمانکار توانمند در این پروژه مشغول فعالیت هستند که شامل چند صد کیلومتر کریدور و چند ده کیلومتر لوله‌گذاری است.

به گفته طیب نیا پروژه انتقال آب دریای عمان به اصفهان اگر با سرعت فعلی پیش برود تا کمتر از یک سال آینده به بهره‌برداری خواهد رسید و تأکید می‌کند: با انتقال آب به اصفهان مشکل تأمین آب صنایع حل خواهد شد و برداشت از آبخوان زاینده‌رود به صفر می‌رسد. مباحث زیست‌محیطی چالش دیگر صنایع است به‌ویژه در اقتصاد امروز جهان که صنایع فولادی به‌عنوان مادر صنایع مطرح بوده و قطعاً حضور صنعت فولاد دریک منطقه بر همه فرایندها از اشتغال تا پژوهش، آموزش و تجارت تأثیرگذار است و البته در مقابل هم وضع قوانین و اجرای تدابیر برای کاهش آلایندگی‌های زیست‌محیطی این صنایع فولادی امری بسیار ضروری بشمار می‌رود. فولاد مبارکه از شرکت‌های فولادی است که با سرمایه‌گذاری در این زمینه سعی بر رفع چالش‌های زیست‌محیطی داشته است. این شرکت به‌عنوان بزرگ‌ترین مجتمع صنعتی توانسته است در راستای مسوولیت بزرگ اجتماعی خود گام‌های پایداری را بردارد به‌طوری‌که گفته می‌شود امروز فولاد مبارکه در عرصه‌های زیست‌محیطی پیشتاز بوده و در بسیاری از زمینه‌های زیست‌محیطی این پیشتازی را حفظ کرده و در صنعت کشور نمونه است که بنا به گفته مسوولانش ظرف یکی، دو سال آینده الگویی استثنائی در کشور درزمینه محیط زیستی و کاهش آلودگی خواهد شد و در این راستا هدف‌گذاری هم انجام‌گرفته است.

به گفته طیب نیا، فولاد مبارکه سرمایه‌گذاری ۲.۳ میلیارد یورویی در حوزه محیط‌زیست و انرژی داشته است که در راستای بالا بردن راندمان مصرف، بهینه کردن مصارف، نصب غبارگیر و اجرای پروژه‌های متعددی که با کاهش دی‌اکسید کربن و مصرف انرژی همراه است و درنهایت در جهت تبدیل فولاد مبارکه به صنعت سبز، چنین سرمایه‌گذاری‌هایی انجام می‌گیرد. وی بابیان اینکه فولاد مبارکه یک صنعت پاک است، می‌گوید: اگر مشکلاتی داریم در اولین فرصت آن را رفع می‌کنیم و با تأکید بر هدف‌گذاری انجام‌گرفته بیان می‌کند: ظرف یکی دو سال آینده الگویی استثنایی در کشور درزمینه محیط زیستی و کاهش آلودگی خواهیم بود.

تمرکز و توجه بر انرژی و محیط‌زیست

واقعیت آن است در شرایطی قرارگرفته‌ایم که نهادهای متولی، اولویت سرمایه‌گذاری در حوزه محیط‌زیست را فراموش کرده و یا آنکه به‌راستی امکان آن را ندارند. ازاین‌رو دستیابی به این مهم، توجه، تمرکز، اختصاص بودجه و سیاست‌گذاری شرکت‌های بزرگ صنعتی و اقتصادی را می‌طلبد. قطعاً توسعه و رشد اقتصادی، بدون توجه به محیط‌زیست، بدون معناست زیرا هر توسعه‌ای بدون پایدار بودن و بدون توجه به بی‌خطر بودن برای نسل‌های آینده توجیهی ندارد.

که با توجه به این امر، شرکت فولاد مبارکه به‌عنوان یک شرکت صنعتی بزرگ، در طول سه دهه فعالیت خود، در کنار توسعه صنعتی و اقتصادی، توجه به محیط‌زیست و حفاظت از آب، خاک و هوا را موردتوجه خود قرار داده و قدم‌های مهمی را در حفاظت از طبیعت برداشته است تا امروز که از سرمایه‌گذاری ۲.۳ میلیارد یورویی در حوزه محیط‌زیست و انرژی خبر می‌دهد. اقداماتی که نشان می‌دهد این شرکت با شناخت اقلیم و مشکلات ناشی از بحران کم‌آبی، مصرف بهینه انرژی و رفع آلایندگی‌های ناشی از تولیدات خود را در سرلوحه فعالیت‌هایش قرار داده است.

حدید دولتی شد

حدید، فولادساز عربستان و از اصلی‌ترین مهره‌های صنعت فولاد این کشور تغییر مالکیت یافت.شرکت سابیک در عربستان تصمیم دارد شرکت فولادی حدید در زیرمجموعه خود را به ارزش ۱۲.۵ میلیارد ریال (۳.۳۳ میلیارد دلار) بفروشد، خریدار حدید صندوق سرمایه‌گذاری دولتی عربستان است و قرارداد این معامله تا فصل نخست سال آینده میلادی منعقد می‌شود. سابیک حدید را با هدف افزایش سرمایه‌گذاری بر توسعه صنایع شیمیایی خود می‌فروشد؛ سابیک یکی از بزرگ‌ترین شرکت‌های پتروشیمی جهان به شمار می‌آید. سود خالص این شرکت در فصل دوم سال جاری میلادی افت چشمگیری داشته است، این اتفاق برآمده از کاهش میانگین قیمت فروش آن و تضعیف تقاضا برای محصولاتش بود، به همین دلیل سابیک بر کسب و کار اصلی خود و تولید محصولات شیمیایی متمرکز شده و این امر به واگذاری حدید، واحد فولادی زیرمجموعه آن انجامیده است. حدید یکی از مهره‌های اصلی بازار فولاد عربستان به شمار می‌آید و تامین کننده فولاد پروژه‌های کلیدی زیرساختی این کشور است. حدید در سال گذشته میلادی (۲۰۲۲) ۵ میلیون و ۲۰۰ هزار تن فولاد تولید کرد و حجم تولید آن نسبت به سال ۲۰۲۱ بیشتر از ۱۳ درصد رشد داشت. حجم فروش آن نیز در سال ۲۰۲۲ نسبت به سال ۲۰۲۱، ۱۸.۲ درصد افزایش داشت و به ۵ میلیون و ۲۰۰ هزار تن رسید، به عبارت دیگر حدید تمام تولید خود را در سال گذشته میلادی فروخت. بنا بر این گزارش عربستان در سال گذشته میلادی ۹ میلیون و ۱۰۰ هزار تن فولاد تولید کرد و حجم تولید آن نسبت به سال ۲۰۲۱ میلادی ۳.۹ درصد رشد داشت. عربستان بیست و یکمین تولید کننده بزرگ فولاد جهان به شمار می‌آید.

افزایش ارزش ۱۶۰ درصدی ذخایر معدنی هرمزگان

رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت هرمزگان گفت: ذخیره قطعی معادن کشف شده در استان از ابتدای سال جاری تاکنون به حدود ۳۹ میلیون تُن رسیده که در همسنجی با پارسال ۱۶۰ درصد افزایش داشته است. خلیل قاسمی افزود: همچنین تا پایان مردادماه امسال، ۲۶ فقره گواهی کشف معادن در هرمزگان صادر شد که نسبت به مدت مشابه سال قبل که هشت فقره بوده، رشد ۲۲۵ درصدی را نشان می‌دهد.وی ابراز کرد: باتوجه به نمودار آماری، استان هرمزگان در پنج‌ماهه امسال رتبه نخست کشوری در زمینه صدور گواهی کشف معدن را کسب کرده است که رییس سازمان صنعت، معدن و تجارت هرمزگان اظهار کرد: سال گذشته نیز ۷۴ میلیون تن ذخیره معدنی جدید در نقاط مختلف استان کشف شد که برای اکتشاف این معادن افزون بر ۴۹ میلیارد ریال هزینه شده است. قاسمی به کمبود نیروی کارشناسی در حوزه اکتشاف، نظارت و بهره‌برداری معادن استان اشاره کرد و یادآور شد: هم‌اکنون مجوز اکتشافی و معدنی ۱۳۵ فقره پرونه اکتشاف، ۲۶۴ فقره پروانه بهره ه‌برداری معدن و بیش از ۱۰۰ فقره برداشت معادن با تنوع ۲۱ نوع ماده معدنی در سطح استان صادر شده که برای انجام این امور، به‌کارگیری نیروها در قالب طرح پی‌جویی معادن پیشنهاد می‌شود.وی گفت: باتوجه به گستردگی حوزه معادن هرمزگان از مرکز گرفته تا شرق و غرب استان برای مدیریت و پایش سامانه‌های الکترونیکی مختلف و لزوم نظارت دقیق بر فعالیت‌های معدنکاران، برخورد با برداشت‌های غیرمجاز و همچنین برگزاری مزایده عمومی محدوده‌های اکتشافی و معدنی و لزوم رعایت بازه‌های زمانی در تکالیف محوله باتوجه به قانون معادن و آیین نامه اجرایی آن، بکارگری نیروی انسانی متخصص ضروری است.

نخستین دوره تربیت کارور دستگاه حفاری

مدیر مرکز تحقیقات مواد معدنی ایران – یزد از شروع اولین دوره تربیت کارور دستگاه حفاری در سال ۱۴۰۲ در این مرکز خبر داد.

محمدرضا علمدار یزدی درباره برگزاری این دوره توضیح داد: بر اساس تفاهم نامه ماده ۱۷ اساسنامه سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران با شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران این دوره‌ها در محل مرکز تحقیقات مواد معدنی ایران – یزد برگزار می‌شود. وی بیان کرد: این دوره با حمایت‌های ایمیدرو و ایمپاسکو و میزبانی مرکز تحقیقات مواد معدنی ایران – یزد، با هدف تربیت نیروی ماهر به مدت ۳۰ روز برگزار می‌شود که کارآموزان علاوه بر دریافت مدرک فنی و حرفه‌ای معتبر، آماده ورود به بازار کار می‌شوند.

علمدار یزدی توضیح داد: امروزه به دلیل گسترش فعالیت های اکتشافی معدنی علاوه بر نیاز دستگاه های پیشرفته حفاری، نیروی انسانی ماهر و توانمند به منظور اجرایی شدن این فعالیت ها امری ضروری است و مرکز تحقیقات مواد معدنی ایران – یزد در همین راستا اقدام به طراحی این دوره‌ها کرده است. وی ادامه داد: تا پایان سال ۱۴۰۲ دوره های متنوعی با عنوان تربیت کارور دستگاه حفاری، آتشکاری، گوهر تراشی، کار با GPS، نقشه برداری معدنی با پهپاد، آموزش های رانندگی ویژه ماشین آلات معدنی از جمله دامپتراک، بیل مکانیکی و ... در این مرکز برگزار خواهد شد. مدیر مرکز تحقیقات مواد معدنی ایران – یزد در پایان خاطرنشان کرد: مرکز تحقیقات مواد معدنی ایران – یزد در برگزاری این دوره‌ها میزبان کارآموزان دوره‌های مختلف از سراسر کشور خواهد بود.

افزایش ظرفیت نیروگاه‌های برق صنایع و معادن

ظرفیت در دست احداث نیروگاه برق صنایع و معادن به ۶۶۳۸ مگاوات رسید. تاکنون ۳۹ شرکت در این طرح -با راهبری ایمیدرو- مشارکت داشته اند. استراتژی ساخت نیروگاه برق صنایع و معادن در راستای اجرای مفاد تفاهم نامه امضا شده بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و نیرو (مهرماه سال ۱۴۰۰) است. طبق پیوست این تفاهم نامه؛ ظرفیت احداث نیروگاه های برق نسبت به برنامه اولیه ۱۰ هزار مگاواتی، افزایش یافته است. برنامه احداث نیروگاه برق صنایع و معادن با مشارکت شرکت ها و راهبری ایمیدرو؛ به ۱۵ هزار و ۴۷۶ مگاوات رسیده است. از شرکت های فعال معدن و صنایع معدنی در ساخت نیروگاه که راهبری آن را سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدن (ایمیدرو) بر عهده دارد؛ می توان به فولاد مباکه؛ ملی مس، گل گهر، چادرملو، فولاد خوزستان، آلومینا ایران، آلومینیوم جنوب، فولاد شادگان و... اشاره کرد. توسعه زیرساخت ها متمرکز بر تامین برق پایدار برای صنایع و معادن، هدف اصلی اجرای این پروژه ملی است که ایمیدرو راهبری آن را در راستای تامین برق صنایع و معادن و کاهش فشار به شبکه سراسری برق، برعهده دارد.

درآمد صادرات نفت در مردادماه معادل کل درآمد نفتی سال ۹۹

کارشناس حوزه انرژی گفت: آمارهای مختلف بیانگر افزایش درآمدهای نفتی ایران بوده و باید گفت اکنون در اوج صادرات قرار داریم، به گونه‌ای که بر اساس آمار ماه اخیر ۳ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه تولید نفت صورت گرفت و بیش از ۲ میلیون نفت و میعانات گازی به صادرات انجامیده است که درآمد آن برابر درآمد نفتی کل سال ۹۹ بوده و این بیانگر توسعه صادرات نفتی کشور است.

مهدی هاشم زاده در گفت و گو ، با اشاره به مسیر صعودی تولید نفت ایران، اظهار کرد: تولید نفت ایران از سال ۱۳۹۷ با یک مشکل جدی به دلیل تحریم ها روبرو شد به طوری که در سال ۱۳۹۹ به کمترین میزان خود رسید، اما با روی کار آمدن دولت سیزدهم و با بکارگیری راهبردهایی برای توسعه ظرفیت های صادراتی شرایط تغییر کرد.

وی با اشاره به اقدامات صورت گرفته در این بخش، گفت: سیاست بازارسازی، سیاست خرید تقاضا، بازسازی زیرساخت های حوزه پالایشگاهی کشورهایی همچون آمریکاری جنوبی، آفریقای و سوریه شرایط دیگری را رقم زد، تا جایی که در کشورهای هدف توانستیم پالایشگاهی مختص خوراک نفت ایران را آماده و به ظرفیت ایده آل برسانیم و اکنون به ازای آن می توانیم هم بنزین دریافت کنیم وهم معادل آن درآمدزایی ارزی داشته باشیم.

این کارشناس حوزه انرژی افزود: در هر دو حالت افزایش ۴۰۰ تا ۵۰۰ بشکه ای نفت و میعانات از این طریق محقق شده است، بخش دیگر از سیاست ها، موضوع بازاریابی ها بود که در پالایشگاه های خصوصی شرق آسیا در چین و مالزی و کشورهای دیگر رقم خورد، به گونه ای که با پالایشگاه های بخش خصوصی به صورت خرد بازاریابی هایی انجام دادیم و توسعه اتفاق افتاد، ظرفیت ۱.۵ میلیون بشکه در روز میعانات و نفت خام نیز از این طریق عملی شده است.

هاشم زاده با بیان اینکه این دولت در بازارسازی و بازاریابی های تخصصی ورود پیدا کرد و روش های سنتی را کنار گذاشت که همین مساله به توسعه صادرات کمک کرد، گفت: اکنون نیز باتوجه به برآوردی که در تهاتر نفت صورت گرفته تا پایان سال تولید نفت به ۴ میلیون ۲۵۰ هزار بشکه خواهد رسید که یک میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در داخل کشور مصرف خواهد شد و مابقی نیز با مکانیزم های تهاتر و فروش نفت صادرات می شود.

پاشنه آشیل انرژی کشور

امیر ساجدی

مدیریت انرژی در تعریف به معنای استفاده مقرون به صرفه و کارآمد از انرژی است و شامل برنامه‌ریزی و بهره‌برداری از واحدهای تولید و مصرف و همچنین توزیع و ذخیره می‌شود تا ضمن حفاظت از منابع، مردم دسترسی دائمی به انرژی داشته باشند؛ در حال حاضر چنین شرایطی را نمی‌توان در کشور مشاهده کرد که بخشی از آن به ناترازی برمی گردد.

ناترازی در مصرف انرژی موضوع جدیدی نیست و در طول سالیان گذشته مطرح بوده است. همواره هم از مردم خواسته شده در مصرف برق و گاز صرفه‌جویی کنند اما معضل ناترازی در زمستان گذشته و تابستان سال جاری بیش از قبل خود را نشان داد چون با تغییرات اقلیمی در کل دنیا مواجه هستیم. سال گذشته سید ابراهیم رئیسی رئیس جمهور در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی تاکیدی بر ضرورت تهیه طرح جامعی درباره نیازهای کشور به انرژی‌های مختلف، مدیریت تولید، تامین و مصرف برق کشور، استفاده حداکثری از توان داخلی برای احداث نیروگاه‌ها و پیش‌بینی‌ها برای تامین سوخت زمستانی نیروگاه‌های تولید برق داشت؛ در همان جلسه وزارت نیرو برنامه خود برای مدیریت عرضه و تقاضای برق را مطرح کرد که شامل فصل‌های مختلف از جمله اهمیت ایجاد ثبات و امنیت در عرضه برق، بهبود فضای کسب و کار در بخش تولید برق و تمرکز بر مدیریت شبکه و ترانزیت برق، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و نوسازی صنعت برق شد. یک سال بعد از این جلسه، رئیس جمهور در نشست خبری با بیان اینکه «ما ناترازی برق را شناختیم»، گفت: ۲۲ هزار مگاوات ناترازی برق داشتیم که تا امروز ۷۰۰۰ مگاوات آن ناترازی جبران شده است؛ یعنی تولید برق با ایجاد نیروگاه داشتیم. برق صنعتی را از خانگی جدا می کنیم. برق صنعتی خودش می‌تواند تولید داشته و به برق خانگی اتصال نمی کنیم.

▣ هدررفت روزانه ۲۱۵ میلیون مترمکعب گاز به دلیل عدم مدیریت مصرف در کشور

برای بررسی راهکارهای جبران ناترازی تولید گاز و برق جلساتی در مجلس تشکیل شد که از جمله آن می‌توان به نشست‌های کمیسیون اصل نود اشاره کرد؛ براساس گزارش علی خضریان سخنگوی کمیسیون اصل نود از جلسه ناترازی در حوزه گاز با حضور وزیر نفت و رئیس شرکت ملی نفت، «با وجود وضعیت مناسب ذخایر خدادادی گاز در کشور، شرایط تولید به دلیل بی توجهی از سال‌های گذشته و همچنین عدم توجه به بهینه سازی مصرف، مطلوب نیست. روزانه ۲۱۵ میلیون مترمکعب هدر رفت گاز به دلیل عدم مدیریت مصرف در کشور داریم که شامل اتلاف گاز در بخش صنعت، خانگی، نیروگاه‌ها و گازهای مشعل می شود.»

در این جلسه وزیر نفت با انتقاد از بلاتکلیفی در بهینه سازی مصرف سوخت در کشور، نبود یک متولی واحد و پاسخگو و فعالیت ۱۹ دستگاه در این بخش را عاملی دانسته که بهینه سازی به نتیجه مطلوب نرسد؛ البته وزارت نفت اقدامات متعددی برای بهینه سازی مصرف پیش بینی کرده که از جمله آن می توان به تأسیس صندوق بهینه سازی مصرف انرژی در قالب برنامه هفتم، اخذ مصوبه هیئت وزیران در خصوص الگوی مصرف خانگی و تعرفه مشترکین پر مصرف، مشوق‌های مرتبط با صرفه جویی مصرف گاز اشاره کرد.

▣ افزایش مصرف برق نسبت به سال گذشته

نشست دیگر کمیسیون اصل نود درباره ناترازی در حوزه برق بود که طبق توضیحات سخنگوی کمیسیون اصل نود، در این جلسه محرابیان وزیر نیرو ضمن ارائه گزارشی از نحوه مدیریت انرژی و چگونگی جبران ناترازی تولید برق توضیح داد که «در دهه نود حدود یک سوم نیاز کشور، نیروگاه تولید شده است و کشور دچار ناترازی در دو سوم نیازها شده که در تابستان ۱۴۰۰ این ناترازی به ۱۵ هزار مگاوات رسید. راه اندازی سه نیروگاه ۱۰ هزار مگاواتی توسط صنایع بزرگ و با بهره گیری از انرژی تجدیدپذیر در دستور کار این وزارت خانه بوده که تا پایان سال گذشته ۷۰۰۰ مگاوات به ظرفیت نیروگاهی کشور اضافه شد و تا پایان سال جاری نیز نیروگاه فولاد، آلومینیوم المهدی و گل گهر راه اندازی می‌شود. همچنین مقرر شده تا پایان برنامه هفتم بیش از ۳۰ هزار مگاوات به ظرفیت نیروگاهی کشور افزوده شود.»

با وجود تمامی این اقدامات و افزایش تولید برق، مصرف برق نسبت به سال گذشته افزایش پیدا کرده به طوری که امسال نسبت به سال گذشته ۴۰۰۰ مگاوات در پیک مصرف، برق بیشتری در کشور مصرف شده است.

▣ غلبه بر ناترازی برق تا پایان برنامه هفتم

برای رفع مشکل ناترازی برق، مجلس قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق را تصویب کرد؛ بنا بر گفته مالک شریعتی عضو کمیسیون انرژی، «طبق این قانون باید صنایع بزرگ برق مورد نیاز خود را تامین کنند. حدود ۳ تا ۵ سال زمان لازم است تا نیروگاه ها بر روی مدار تولید بیایند. امیدواریم از این طریق تا حدودی ناترازی برق جبران شود.»

شریعتی همچنین گفت که بخش دیگر این قانون مربوط به افزایش حداقل ۴ درصد راندمان نیروگاه‌هاست و اینکه راندمان نیروگاه های جدید نیز نباید زیر ۵۰ درصد باشد؛ اگر هم بحث تولید و هم بحث بهینه سازی در وزارت نیرو تکمیل شود، امیدوار هستیم ظرف مدت اجرای برنامه هفتم بتوانیم بر وضعیت ناترازی غلبه کنیم.

▣ دولت مصرف درست انرژی را از خود شروع کند

به نظر می‌رسد در کنار توجه به افزایش راندمان نیروگاه‌ها، باید با استفاده از ابزارهای قانونی مشخصا در قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق ، مقابله با مشترکان پرمصرف را به عنوان مولفه مهمی در نظر داشت؛ در این باره پرویز محمدنژاد رییس کمیته برق مجلس توضیح داد: «برای کاهش مصرف مشترکان پرمصرف مواردی همچون الزام برای نصب کنتور هوشمند دیده شده و اینکه در صورت عدم رعایت الگوی مصرف، بهای برق مصرفی آن‌ها متوسط تجدید پذیر می‌شود که تقریبا نرخ آن چهار برابر انرژی حرارتی است.»

او همچنین با یادآوری اینکه ادارت دولتی، سازمان‌ها، ساختمان‌های دولتی و حتی مجلس شورای اسلامی بدون حساب و کتاب برق مصرف می کنند گفت: «میزان دمای محسوس در ساختمان‌های دولتی به کمتر از ۲۰ درجه و حتی تا ۱۸ درجه هم می‌رسد حال این که باید دمای محسوس ۲۴ تا ۲۵ درجه باشد. وقتی آنها از جیب خود پول برق را نمی‌دهند وضعیت این می‌شود که هر جور که دلشان بخواهد برق مصرف می کنند؛ دولت باید مصرف درست را از خودش شروع کند.»

انتظار می‌رود با اجرای قوانین موجود میزان ناترازی در حوزه برق و گاز کاهش پیدا کند چراکه طبق گفته حسین حسین زاده عضو کمیسیون انرژی مجلس «ناترازی در حوزه گاز و برق پاشنه آشیل انرژی کشور است و بعضا منجر به تعطیلی موسسات آموزشی، ادارات، نهادها و صنعت شده که نتیجه آن تحمیل ضررهای اقتصادی زیاد به کشور است.»

چالش آب با وزارت نیرو آغاز شد

فرشید شکرخدایی کارشناس حوزه توسعه پایدار آب، درباره سرانجام تعادل‌بخشی آب‌های زیرزمینی با توجه به تداوم حفر چاه در بسیاری از نقاط کشور اظهار داشت: ما در برنامه‌های توسعه دو برنامه کلان نوشته‌ایم که همدیگر را نقض می کنند، سال‌ها متخصصین در این زمینه تذکر داده‌اند اما در برنامه هفتم توسعه همچنان این موضوعات مطرح است، از طرفی روی خودکفایی در برخی اقلام کشاورزی تأکید داریم و از سوی دیگر صیانت از منابع آب هم جزو اهداف است، در حالی که این دو همزمان ممکن نیست، نمی‌توان هم کشاورزی را توسعه داد و هم دریاچه ارومیه را حفظ کرد، این چالشی است که به نظر می‌رسد کسانی که در سطح کلان برنامه‌ریزی می کنند، باید مدنظر قرار گیرد.

وی افزود: موضوع آمایش سرزمین، الگوی کشت استاندارد و مصرف آب در اقلیم‌های مختلف کشور باید در برنامه دیده شود، ما هنوز هم در خوزستان و اصفهان که چالش آبی دارند، کشت برنج داریم. درواقع چالش اصلی ما نشأت گرفته از تعاریف حوزه مالکیت آب است، چالش ما زمانی شروع شد که وزارت نیرو متولی و مدیر منابع آب کشور شد، قبل از آن منابع آبی توسط مردم اداره می‌شد و هیچوقت در طول تاریخ ایران قنات‌ها و تقسیم آب دست دولت و حاکمیت نبود بلکه بدست مردم اداره می‌شد و این یک پایداری را در منابع آب ایجاد می کرد، بعد از اینکه وزارت نیرو متولی شد اینگونه تصور شد که آب متعلق به دولت است و باید برنامه‌ریزی کند و چون مالکیت آب بدست دولت افتاد، با آرزوهای طول و دراز دولتمردان قبل و بعد انقلاب اینگونه شد که توسعه بی‌رویه و نامتناسب الگوی کشور را داشته باشیم و بعد هم در زمان دولت آقای احمدی‌نژاد مجوزهای زیاد حفر چاه‌ها را شاهد بودیم. کارشناس حوزه توسعه پایدار آب تاکید کرد: اکنون باید یک تصمیم استراتژیک را در زمینه الگوی کشت و آمایش سرزمین بگیریم و بدانیم این اقلیم با این اوضاع منابع آبی امکان خودکفایی در اقلامی مثل ذرت و حتی گندم را به ما نخواهد داد، دستیابی به این آرزو که خودمان را از واردات محصولات پرمصرف کشاورزی مثل سویا گندم و برنج بی‌نیاز کنیم دور و نشدنی است، نمی‌شود خودکفایی کشاورزی داشته باشیم و همزمان از منابع آبی هم صیانت کنیم. تا وقتی دولتمردان و سیاستگذاران در برنامه‌های توسعه‌ای قانع نشوند این ماجرا ادامه دارد در برنامه هفتم توسعه هم همین روال است یعنی از یک سو روی خودکفایی غذایی و از سوی دیگر روی صیانت از منابع آبی تاکید شده در حالی که این دو همدیگر را ساپورت نمی کنند و درواقع این مشکل اصلی کشور است. وی در ادامه درباره سرنوشت تامین آب در تهران نیز گفت: منابع آب تهران برای این جمعیت عظیم آماده و برنامه‌ریزی نشده است، ماکزیمم جمعیتی که در برنامه‌های توسعه‌ای قبل از انقلاب برای تهران پیش‌بینی شده بود ۴ تا ۵ میلیون نفر بوده است، اگر در نهایت همه آب‌های جاری اطراف را هم به تهران متنقل کنیم، همچنان هر سال تنش بیشتر خواهد شد و در نهایت مهاجرت معکوس خواهیم داشت، تهران این ظرفیت را ندارد که دوباره جمعیت جدید را بپذیرد و احتمالا در طول زمان چالش و کمبود خواهیم داشت، زیرا منابع پایدار آب در منطقه وجود ندارد. عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی خاطرنشان کرد: همانگونه که پیش‌بینی شده تهران گنجایش مصرف بیشتر از این را ندارد، در آینده در موضوع آمایش سرزمین بسیار جدی خواهد بود مثلا لرستان و چهار محال و بختیاری بعد از گیلان و مازندران استان‌های پربارش کشور هستند اما نه به لحاظ کشاورزی و نه صنعتی توسعه نیافته‌اند، در مقابل در استان‌هایی مثل یزد و کرمان و اصفهان باوجود کم آبی صنعت به میزان زیادی توسعه یافته است، بنابراین در موضوع آمایش سرزمین باید تلاش کنیم اکوسیستم زاگرس را به عنوان منطقه‌ای که آب به میزان کافی در اختیار دارد؛ در نظر بگیریم. باید توجه کنیم که و خوزستان به عنوان قطب کشاورزی خاورمیانه بوده و هست، به عبارت دیگر تا نگرش‌ها نسبت به اقلیم عوض نشود و تلاش نکنیم در اقلیم‌های پربارش صنایع و کشاورزی را مستقر کنیم همچنان این چالش وجود دارد.

برق کدام صنعت قطع نشد؟

تمامی صنایع کشور که برق خود را از نیروگاه‌های تجدیدپذیر در تابلوی برق سبز بورس انرژی در تابستان سال جاری خریداری کرده‌اند، مشمول عدم قطع شده‌اند. بورس انرژی در سال ۱۳۹۱ راه‌اندازی شد، سال ۱۴۰۰ دستورالعمل جدید توسعه بورس انرژی ابلاغ شد که بر اساس این دستورالعمل مشترکان بالای یک مگاوات که قبلاً امکان خرید برق از طریق بورس برایشان فراهم نبود می‌توانند در سال ۱۴۰۲ برق مورد نیاز خود را مستقیماً از طریق بورس انرژی خریداری کنند.

درنهایت اکنون به منظور حمایت از صنایع و سرمایه گذاران در حوزه نیروگاه‌ها، دستورالعمل توسعه مبادلات برق در بورس انرژی با امضای وزیر نیرو با استناد به بند "ب" ماده ۴۴ قانون برنامه پنج ساله ششم توسعه و بند «ط» تبصره ۱۵ قانون بودجه ۱۴۰۱ تدوین و ابلاغ شده است.

این دستورالعمل مزایا و امکاناتی را برای صنایع ایجاد خواهد کرد که از آن جمله می‌توان به ارتقای امنیت و قابلیت اطمینان تأمین برق با بهره‌گیری از ساز و کار بورس در انتقال سریع و کارای اطلاعات عرضه و تقاضا به منظور رفع سریع و کارای کمبودهای بالفعل و بالقوه، کاهش ریسک‌ها و هزینه های معاملاتی بین تولیدکنندگان و مصرف کنندگان برق اشاره کرد.

مطابق با دستورالعمل ارائه شده، شرکت توانیر مکلف به تضمین تحویل برق خریداری شده به کلیه خریداران برق از بورس است، به این معنا که صنایع به میزان برق خریداری شده از بورس انرژی، در اولویت تامین برق قرار خواهند گرفت. این دستورالعمل باعث خواهد شد امکان خرید برق با قیمت توافقی برای صنایع فراهم شود و به این ترتیب قیمت گذاری بدون انحصار و در یک فضای شفاف برای کشف قیمت در بورس ایجاد خواهد شد. این امر بدین معنی است که صنایع می‌توانند از نرخ های پایین تر توافقی با نیروگاه ها در قالب قراردادهای دوجانبه با امکان انعطاف در نحوه پرداخت و یا نرخ‌های رقابتی در بازار بورس انرژی برق برخوردار شوند و بدین ترتیب هزینه تامین برق را کاهش دهند. همچنین این اقدام با کمک به شفافیت و روان سازی اقتصاد انرژی، باعث خواهد شد سرمایه گذاران در حوزه نیروگاهی نیز به دلیل آنکه امکان دریافت هزینه برق فروخته شده به در همان زمان فراهم می شود، نسبت به سرمایه گذاری در این صنعت رغبت بیشتری پیدا کنند و با توجه به خرید صنایع از این نیروگاه‌ها، در مجموع برق تحویلی به صنایع افزایش خواهد یافت. در مجموع بر اساس این دستورالعمل صنایع و نیروگاه ها برای خرید و فروش برق مورد نیاز یا تولید شده خود امکان خرید و فروش از طریق بورس انرژی را پیدا می کنند. قبض برق صنایع کشور بر اساس تکلیف قانون مبنی بر تامین یک درصد انرژی مصرفی از برق تجدیدپذیر، توسط شرکت توانیر صادر شده به نحوی که این تعرفه در مردادماه برابر ۲۶۵۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت بوده است.

معاملات برق تجدیدپذیر در تابلوی سبز بورس از ابتدای خرداد ماه سال جاری آغاز شده و تاکنون با گذشت سه دوره معاملاتی، بالغ بر ۱۲۸ میلیون کیلووات ساعت برق ذیل این تابلو معامله شده است. بر همین اساس حداکثر مبلغی که در معاملات تابستان ۱۴۰۲ در تابلو رقم خورد حدود ۳۷۰۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت برق تجدیدپذیر بوده است. بازیگران این بازار شامل نیروگاه‌های عرضه‌کننده برق و صنایع خریدار برق به تعداد ۶۰ شرکت هستند که طی سه دوره معاملاتی نخست در این بازار حضوری فعال داشته‌اند.

در حال حاضر تمامی صنایع کشور می‌توانند برق تجدیدپذیر تکلیف شده در قانون را مستقیما از طریق تابلوی برق سبز بورس خریداری کنند و ما به‌ازای برق خریداری شده در تابلوی برق سبز از میزان پرداختی در قبوض آنها کسر خواهد شد. هدف اصلی صنعت برق کشور در برنامه هفتم، افزایش سهم معاملات در بورس انرژی حداقل تا ۶۰ درصد معاملات برق کشور بوده به طوری که نقش دولت در تصدی خرید و فروش برق به حداقل ممکن برسد و وزارت نیرو فقط نقش تنظیم گری در میان عرضه و تقاضای برق را ایفا کند و عمده معاملات در بورس انرژی یا در قالب معاملات دوجانبه صورت پذیرد.

یادداشت

هزار و یک شب مدیریت تعارض

فاطمه هلیسائی
کارشناس انرژی

چندی پیش بود که در ادامه تدابیر مدیران صنعت گاز برای پایداری شبکه شمال و شمال غرب کشور، اجرای پروژه خط لوله گاز «رشت - چلوند» در حریم اختصاصی خط لوله اول سراسری گاز در دستور کار شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران قرار گرفت تا جایگزین خط قدیمی و ۵۰ ساله IGAT۱ شود.

فراموش نکنیم وقتی سخن از اجرا در حریم اختصاصی خط لوله گازدار موجود به میان می‌آید ناگفته پیداست دست‌اندرکاران با فرض فعالیت در زمین بدون معارض به پروژه گام می‌گذارند که در پروژه «رشت - چلوند» نیز فرض اولیه بر این قاعده استوار بود. بدیهی است که در پیمان این پروژه نیز بودجه‌ای برای تحصیل اراضی در نظر گرفته نشده بود، زیرا بر اساس قانون هرگونه دخل و تصرف در حریم اختصاصی خطوط لوله گاز ممنوع است.

اما برخلاف تصورات اولیه، این پروژه، نقطه آغاز یک ماراتن تمام‌عیار با معارضان بود و هم‌زمان با قدم نهادن تیم اجرایی در پروژه، ممانعت‌های گسترده از سوی معارضان پرتعداد آغاز شد. به این ترتیب پروژه‌ای که تصور می‌شد بدون مناقشه حقوقی اجرا شود به یکی از چالش‌برانگیزترین پرونده‌های تحصیل اراضی در تاریخ صنعت گاز بدل شد و مهندسان شاغل در پروژه که ابتدا گمان می‌کردند باید صرفاً همه توان خود را به مسائل فنی معطوف کنند، خود را در محاصره انبوهی از مدعیان مالکیت زمین دیدند.

ماجرای تصرفات غیرمجاز از همان اواخر دهه ۴۰ شمسی و زمان احداث IGAT۱ آغاز شد و اکنون معارضانی در طول بیش از پنج دهه از حیات IGAT۱ به بخش‌های مختلف حریم آن، دست‌اندازی کرده بودند، مانع اجرای پروژه شده و خواستار دریافت خسارت از شرکت بودند.

دلیل این تصرف‌های گسترده را باید در شرایط جغرافیایی خاص شمال و کناره ساحلی خزر جست‌وجو کرد که شامل ارزش ریالی بالای زمین، مرغوبیت و حاصلخیزی اراضی، تراکم جمعیت در گیلان، وابسته بودن معیشت کشاورزان و ماهیگیران و توریستی بودن اراضی ساحلی می‌شود. در یک کلام، فشار اجتماعی برای بهره‌گیری از اراضی ارزشمند واقع در حریم IGAT۱ سبب شد بهره‌بردار در این سال‌ها نتواند به مسئولیتش در حفظ حریم عمل کند.

به این ترتیب شرکت مهندسی و توسعه گاز مجبور شد برای اجرای پروژه، وارد کارزار نفس‌گیر حقوقی و قضایی با کلکسیون متنوعی از مدعیان مالکیت زمین شود؛ کارشناسان تحصیل اراضی برای حل و فصل دعواهای حقوقی وارد میدان شدند و با دستور مقام‌های استان قرار شد خسارت اعیان به معارضان پرداخت شود که فرآیند نقشه‌برداری، تعیین ارزش، صدور چک و پرداخت هم آغاز شد.

همکاران طرح سایر خطوط لوله اصلی و فرعی و امور حقوقی همه توان خود را صرف حل این مناقشات کردند و مدیرعامل شرکت، شخصاً برای حل و فصل ماجرا وارد مذاکره مستقیم با مسئولان استان شد. حتی رسیدن پرونده‌های معارض به عدد حیرت‌انگیز ۸۰۰ هم مانع اجرای پروژه نشد و عاقبت، مهندسی و توسعه گاز در کنار پاکسازی و رفع معارض، فعالیت اجرایی را به‌صورت هم‌زمان به پیش برد.

این پروژه ۱۵۱ کیلومتری اکنون به پیشرفت ۹۰ درصد رسیده است و پرچمدار توسعه گاز نه‌تنها از حقوق شرکت و مردم دفاع کرد، بلکه حتی چند راه دسترسی برای تسهیل تردد کشاورزان در فصل‌های کاشت و برداشت احداث کرد. شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران همچنین با درک اهمیت حفظ فضای سبز و محیط زیست غنی منطقه، اجرای عملیات عبور از رودخانه‌ها و قطع مسیرهای جریان آب را به خارج از فصل تخم‌ریزی ماهیان هدایت و تلاش کرد در همه مراحل عملیات اجرایی، کشاورزان و همسایگان مسیر خط لوله را حفظ و حمایت کند از این رو همه عملیات‌های احداث کانال را که می‌توانست با ایجاد زهکش به روند کشت برنج اهالی آسیب بزند به زمان دیگری موکول کرد.

برعکس اغلب پروژه‌های عمرانی، عمده زمان این پروژه نه صرفِ مسائل اجرایی که معطوف به حاشیه‌های حقوقی و اداری شده است و اکنون شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران بار دیگر توانایی خود در مدیریت تعارض منافع را اثبات کرد. پروژه‌ای که دو موهبت بزرگ برای کشور به ارمغان خواهد آورد، تقویت شبکه گاز گیلان و استان‌های شمال غرب کشور و توسعه ارتباط اقتصادی با کشورهای همسایه از طریق سوآپ گاز.

روزگار معدن

E-mail:info@madandaily.com • www.t.me/Madandaily • www.twitter.com/Madandaily • www.instagram.com/Madandaily www.rouzegaremadan.ir

شنبه
• ۱۸ شهریور ۱۴۰۲
• ۲۳ صفر ۱۴۴۵
• ۹ سپتامبر ۲۰۲۳
• سال ششم
• شماره ۱۱۴۸

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها:۸۸۷۲۲۷۳۲
امورمشترکین:۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها:۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:صمیم

تاثیر تصمیم جدید ارزی دولت بر بازار

«محسن علیزاده» به تصمیم جدید ارزی بانک مرکزی مبنی بر حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی در قیمت پایه کالاها اشاره کرد و اظهار داشت: نخستین اثر تصمیم جدید ارزی دولت، حذف رانت از مبادلات کالایی و سیاست فسادزای تثبیت قیمت‌ها است، به گونه‌ای که با این اقدام شاهد بازگشت منابع به تولید کشور و پیش‌بینی پذیری اقتصاد خواهیم بود.

وی افزود: رشد تولید، افزایش عرضه کالاها و تعادل بازار، از دیگر اثرات سیاست جدید بانک مرکزی است که این موضوع تحقق شعار سال را هموار خواهد کرد.

علیزاده ادامه‌داد: همچنین کوتاه شدن دست رانت خواران از اقتصاد و حذف تقاضای کاذب نیز با حذف ارز ترجیحی محقق می‌شود.

به گفته عضو ناظر مجلس در شورای عالی بورس، افزایش سودآوری اکثر صنایع و بهبود شرایط بازار سرمایه و حمایت از سهامداران از دیگر اثرات سیاست ارزی دولت خواهد بود.

تصویر روز

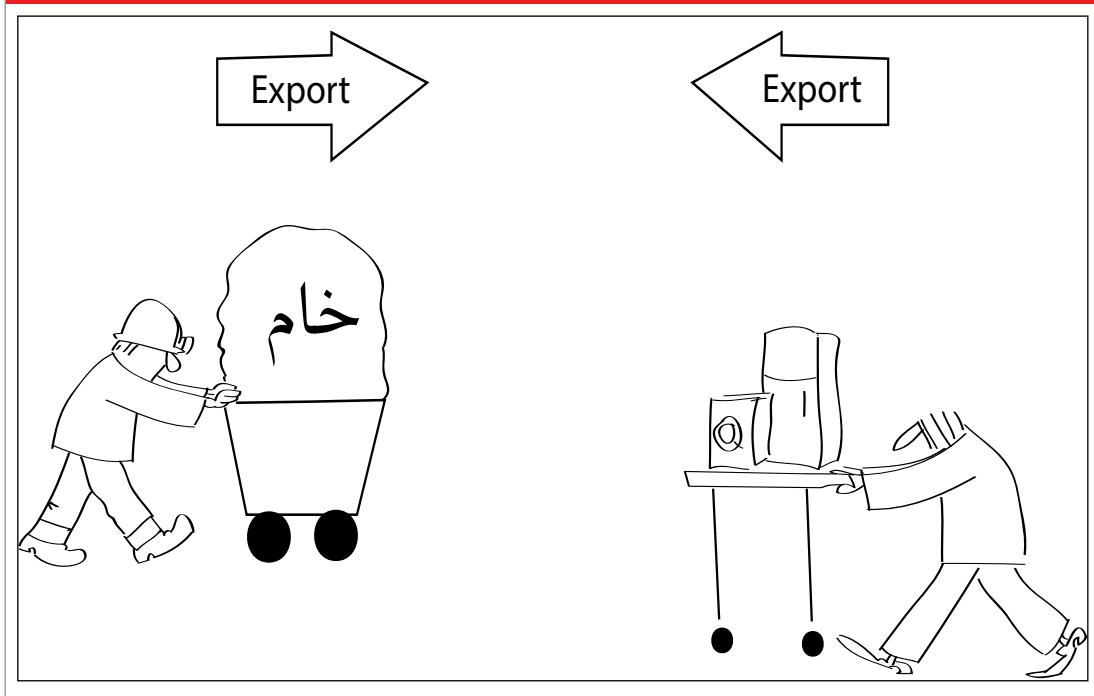

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

زمان مناسب فروش عرضه اولیه در بورس

پوریا نوری: مهم‌ترین عامل در تداوم صف خرید اولیه سهم تازه عرضه شده، فاصله قیمت کنونی سهم با ارزش ذاتی برآوردی موردقبول کلیت بازار است که طبیعتا هرچه این گپ قیمتی زیاد باشد صف خرید سهم نیز طولانی‌تر خواهد بود.

علی عبدالمحمدی کارشناس بازار سرمایه درخصوص زمان فروش عرضه اولیه گفت: قبل از پاسخ به سوال فوق، ابتدا باید به یک‌سوال اساسی و مهم‌تر جواب داد مبنی‌بر اینکه؛ آیا اصلا عرضه‌های اولیه را بفروشیم یا خیر؟ در پاسخ باید به یک استثنا اشاره کرد و سپس به تبیین پاسخ سوال پرداخت. اگر معامله‌گر به پول فروش عرضه اولیه نیاز اساسی داشته‌باشد، طبیعتا عرضه اولیه خریداری‌شده را برای رفع نیاز و برطرف‌کردن مشکل خود خواهد فروخت، اما در غیراین‌صورت بهتر است تا زمانی‌که سرمایه‌گذار فرصت‌های سرمایه‌گذاری با درجه سود بیشتر از دارایی فعلی خود پیدا نکرده، فعلا عرضه اولیه خریداری‌شده را نگه دارد، البته که تفکر هر معامله‌گر با معامله دیگر متفاوت است.

در مقام یک معامله‌گر، می‌توان عرضه‌های اولیه را با توجه به استراتژی‌های معاملاتی شخصی مختلف که از سوی فعالان بازار اتخاذ می‌شود مورد کالبدشکافی اجمالی قرار داد و سپس با درکی جامع‌تر از نتایج حاصله، مطلوبیت بیشتر و بالاتری در معاملات آتی خود به‌دست آورد. اولین استراتژی که از سوی اکثر معامله‌گران اتخاذ می‌شود این است که برخی با عرضه‌شدن صف خرید سهم پس از اولین روند صعودی سهام خود را می‌فروشند؛ در واقع دیدگاه این گروه از افراد این است که بازدهی سهم حداقل در بازه زمانی کوتاه‌مدت از مقدار فعلی بیشتر نخواهد شد و طبیعتا همسو با دیدگاه یادشده اقدام به‌فروش سهام خود می‌کنند. برخی بعد از عرضه اولین صف خرید سهم، سهم را فروخته و منتظر می‌مانند تا بعدا در شرایطی دیگر و در نقطه تکنیکالی مناسب‌تری اقدام به خرید سهم موردنظر خود کنند.

نکاتی درباره صف خرید اولیه سهم

مهم‌ترین عامل در تداوم صف خرید اولیه سهم تازه عرضه شده، فاصله قیمت کنونی سهم با ارزش ذاتی برآوردی موردقبول کلیت بازار است که طبیعتا هرچه این گپ قیمتی زیاد باشد صف خرید سهم نیز طولانی‌تر خواهد بود. به‌رغم انواع توصیه‌ها مبنی‌بر عدم‌ربط‌دادن معاملات نمادها به یکدیگر و عدم‌لیدرمحوری، همچنان نگاه غالب در بورس تهران رفتار گله‌ای و بذل توجه دائمی و مستمر به وضعیت کلی بازار در معامله نماد موردنظر افراد است. با توجه به آنچه گفته شد به‌طور سنتی روند فعلی بازار بر استمرار صف خرید اولیه سهم تاثیر بسزایی دارد. اگر روند کنونی بازار در مجموع مثبت و روبه‌رشد باشد، با توجه به نقدینگی بزرگی که در متن بازار در جریان است، موجبات ایجاد صف خرید سنگین برای نماد تازه عرضه‌شده فراهم می‌شود که تا چندین روز خواهان ورود به آن سهم هستند.

بزرگ یا کوچک‌بودن اندازه شرکت نیز در استمرار صف خرید سهم تاثیرگذار است، معمولا صف خرید سهم‌های بزرگ تا محدوده ارزش ذاتی سهم ادامه‌دار است و رفتار هیجانی در معاملات این‌گونه شرکت‌ها کمتر از شرکت‌های کوچک است، اما در صف خرید سهم‌های کوچک بعضا شاهد بازدهی‌های عجیب و غریب در همان روندهای صعودی اولیه هستیم. رفتار معاملاتی سهامداران عمده نیز از پارامترهای موثر دیگری است که تضمین‌کننده استمرار یا عدم‌استمرار صف خرید سهم در روزهای معاملاتی بعد از روز عرضه اولیه است. اگر سهامداران عمده در فرآیند صف خرید عرضه اولیه سهم اقدام به‌فروش سهام مخصوصا در ابعاد گسترده کنند، با توجه به هیجانی که در معامله‌گران حقیقی بازار ایجاد می‌کنند، موجبات ریزش صف خرید اولیه سهم را فراهم می‌کنند.

برخی دیگر از معامله‌گران در بازار و همچنین در مواجهه با عرضه‌های اولیه دیدگاه بلندمدتی دارند و با توجه به اینکه ارزش‌ریالی مقادیر تخصیص‌یافته به هر کد معاملاتی معمولا در اکثر موارد از ۵میلیون‌ریال نیز کمتر است، عرضه‌های اولیه خریداری‌شده را در کوتاه‌مدت نمی‌فروشند و گاهی حتی تا سال‌ها در گوشه پورتفوی خود حفظ می‌کنند. معمولا با توجه به تورم موجود در ساختار اقتصادی کشور ما و رشد دلار و همسو با آن رشد ارزش جایگزینی شرکت‌ها، قریب به اتفاق عرضه اولیه‌های نگهداری‌شده در بازه زمانی بلندمدت، سودهای چندین‌برابری را نسبت به زمانی‌که برای اولین‌بار صف خرید آنها عرضه شد، نصیب صاحبان خود می‌کنند، البته مقدار این سودها با توجه به وضعیت عملیاتی شرکت و سایر عوامل وابسته، متغیر است.

یک دیدگاه سنتی پیرامون عرضه‌های اولیه وجود دارد مبنی‌بر اینکه پس از فروکش‌کردن فشار فروش سهم پس از عرضه‌شدن اولین صف خرید سهم، سهم یک رالی دیگر را تجربه می‌کند، البته شایان‌ذکر است که مورد یادشده معمولا در مواقعی که بازار در حالت رونق قرار دارد اتفاق می‌افتد. برای مثال در اکثر عرضه‌های اولیه سال۹۸ و نیمه اول سال۹۹ که بازار وضعیت روبه‌رشدی داشت اکثر عرضه اولیه‌ها شاهد این رالی ثانویه بودند.

همچنین چگونگی وضعیت بنیادی شرکت نیز در شکل‌دادن این روند صعودی ثانویه موثر است، به زبان ساده با توجه به محدودبودن مقدار سهم تخصیص‌یافته به هر کد معاملاتی به دلیل مشارکت بالا در عرضه اولیه‌ها، برخی معامله‌گران که نظر مثبتی بر روی آینده سهم دارند، بعد از عرضه صف خرید اولیه سهم، اقدام به خرید سهم در مقادیر بیشتر می‌کنند و سهم نیز بعد از فروکش‌کردن فشار فروش و خارج‌شدن خریداران روز عرضه یک روند صعودی دیگر را تجربه می‌کند. بنابراین با توجه به نکات گفته‌شده چنین توصیه می‌شود که اگر سرمایه‌گذار گزینه سرمایه‌گذاری بهتری سراغ ندارد، بهتر است پول مازادی که صرف خرید عرضه اولیه کرده را در آن سهم حفظ کند، بعد از یک سیکل تورمی، مطمئنا ارزش سهم چندین‌برابر خواهد شد.

شرط اصلی بهبود بازار سرمایه

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در مراسم رونمایی از سالن استاد اکبر زرگانی‌نژاد با اشاره به اینکه تجربیات و کارهای بزرگان صنعت کارگزاری باید به نسل جوان حاضر و آیندگان منتقل شود، گفت: کمک صنعت کارگزاری به بازار سرمایه کمک بنیادی و اساسی است و بدون توسعه صنعت کارگزاری و بدون تحول در این صنعت، بازار سرمایه نمی‌تواند کارهای خود را به درستی انجام دهد.

مجید عشقی رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار در مراسم رونمایی از سالن استاد اکبر زرگانی‌نژاد که با حضور دبیرکل کانون کارگزاران و کانون نهادها، خانواده مرحوم زرگانی نژاد، پیشکسوتان بازار سرمایه، جمعی از مدیران عامل کارگزاری‌ها و... در ساختمان کانون کارگزاران برگزار شد، گفت: معتقدم زنده نگه داشتن یاد و خاطره این بزرگان برای بازار سرمایه لازم و واجب است و منش بزرگانی چون مرحوم زرگانی نژاد از پیشکسوتان حوزه کارگزاران و رفتار آنها باید سرمشق افراد جدیدی که وارد این صنعت می‌شوند، قرار گیرد.

وی افزود: صنعت کارگزاری به واسطه هماهنگی‌ها و سازماندهی در کانون کارگزاران، ظرفیت بسیار خوبی به منظور آشنایی مدیران این صنعت با مباحث روز و انتقال تجربیات پیشکسوتان در این صنعت دارد تا گسستی بین نسل‌های مختلف مدیریتی ایجاد نشود.

به گفته عشقی، شاید دهه ۸۰ آنطور که باید در صنعت کارگزاری نسل جوان نداشتیم اما طی چهار پنج سال اخیر این قضیه متحول شده و نسل جوان وارد کارگزاری شده اند.

بنابراین، انتقال تجربیات و کارهای بزرگان صنعت کارگزاری باید به نسل جوان حاضر و آیندگان منتقل شود تا شاهد شتاب بیشتر توسعه بازار سرمایه باشیم.

رئیس سازمان بورس خاطرنشان کرد: کمک صنعت کارگزاری به بازار سرمایه کمک بنیادی و اساسی است و بدون توسعه صنعت کارگزاری و بدون تحول در این صنعت، بازار سرمایه نمی‌تواند کارهای خود را به درستی انجام دهد.

وی تاکید کرد: سازمان بورس اراده جدی دارد که نقش پررنگ تر و عملیاتی تری به کانون کارگزاران بدهد تا در بحث‌های آموزشی و نظارتی نقش جدی تری داشته باشد و بخشی از وظایف از سوی کانون انجام شود.

بورس توانایی جذب نقدینگی را دارد؟

بازار در وضعیتی قرار دارد که می‌تواند نسبت به شرایط بازارهای موازی منجر به بازدهی بیشتری شود؛ بااین‌حال در چنین شرایطی افراد باید ریسک ماندن در بازار را بپذیرند. در این میان آنچه سبب شده تا سرمایه‌گذاران تردیدهای بورسی را در صدر معادلات خود قرار دهند مشخصا به رفتار سیاستگذار باز می‌گردد.

فردین آقابزرگی مدیرعامل سبدگردان نیکان در خصوص شرایط این روزهای بازار به دنیای اقتصاد گفت: بورس شرایط ویژه‌ای را سپری می‌کند. بررسی‌ها از نسبت P/ E بازار حاکی از آن است که محدوده کنونی (۸/ ۷ واحد) محدوده جذابی است، اگر چه تا میانه‌های اردیبهشت که نسبت P/ E بازار در سطوح بالاتری قرار داشت، برخی اظهارات نادرست از سوی مسوولان نسبت به وضعیت حباب‌گونه قیمت‌ها سبب شد وارد فاز اصلاح شویم؛ اما در همان زمان نیز تحلیلگران بازار بارها بر این نکته تاکید کردند که باید از مقایسه بازار ۱۴۰۲ با بورس ۹۹ پرهیز کرد. وی افزود: به هر روی برخی اظهارنظرها درکنار سیاستگذاری‌های اقتصادی، بازار را از روند مثبتی که در پیش گرفته بود بازداشت. اکنون که بازار در مسیر صعودی قرار گرفته باید دید چه عواملی می‌تواند بازدارنده سیر صعودی و چه متغیرهایی محرک مثبت محسوب شوند. با تفکیک این موارد تا حدود زیادی می‌توان چشم‌انداز روشنی از روند آتی دادوستدها ترسیم کرد. اما قبل از پرداختن به این موضوع باید به این نکته اشاره کرد که سرمایه‌گذاری در قیمت‌های فعلی سهام منطقی است؛ با این اوصاف وضعیت عموم بورس‌بازان به گونه‌ای است که هنوز متقاعد نشده‌اند که با اطمینان کامل پول خود را وارد بازار کنند. به‌نظر می‌رسد در وضعیت فعلی، بازار سهام همچنان با خطر تعمیم شتاب‌زده خروج پول روبه‌روست؛ رفتاری که از نااطمینانی‌های حاکم بر بازار نشات گرفته است. این کارشناس بازار در خصوص مقایسه شرایط بازار سرمایه با سایر بازارهای موازی و امکان جذب نقدینگی در بورس بیان کرد: از یک سو بازار در وضعیتی قرار دارد که می‌تواند نسبت به شرایط بازارهای موازی منجر به بازدهی بیشتری شود؛ بااین‌حال در چنین شرایطی افراد باید ریسک ماندن در بازار را بپذیرند. در این میان آنچه سبب شده تا سرمایه‌گذاران تردیدهای بورسی را در صدر معادلات خود قرار دهند مشخصا به رفتار سیاستگذار باز می‌گردد.

دریچه

غافلگیری ریپل و شیبا اینو توسط نهنگ‌ها

ناظر بازار ارزهای دیجیتال، Whale Alert، برخی فعالیت‌های غیرعادی را در ۲۴ ساعت گذشته شناسایی کرده که شامل حرکات قابل توجه رمزارزهای محبوب، با تمرکز ویژه بر ریپل (XRP) و شیبا اینو (SHIB) بوده است.

یکی از این تراکنش‌ها شامل انتقال ۴۲۵ میلیون XRP به ارزش تقریبی ۲۱۳,۲۸ میلیون دلار بین دو کیف پول ناشناس بود. چیزی که به این تراکنش جذابیت می‌بخشد، این واقعیت است که هم کیف پول فرستنده و هم کیف پول گیرنده به تازگی فعال شده‌اند. جالب اینجا است که این دارایی‌های XRP قابل توجه در کیف پول گیرنده دست‌نخورده باقی مانده است. شیبا اینو نیز زمانی در کانون توجه قرار گرفت که ۴,۶۳ تریلیون توکن SHIB به ارزش ۳۶,۷ میلیون دلار از صرافی Bitvavo به یک کیف پول ناشناس منتقل شد. با کمال تعجب، معلوم شد که این کیف پول فاش‌نشده، یک کیف پول داغ است که به تازگی فعال شده و متعلق به همان صرافی است و فقط توکن‌های SHIB را در خود جای داده است. علاوه بر XRP و SHIB، انتقالات قابل توجهی برای اتریوم (ETH) وجود داشت. Whale Alert انتقال ۳۶۳۳۹ ETH به ارزش تقریبی ۵۹,۴ میلیون دلار را به صرافی‌های اصلی کوین بیس و OKX گزارش داد. چنین نقل و انتقالاتی در صنعت ارزهای دیجیتال معمولاً به عنوان فروش بالقوه تفسیر می‌شوند.

این تحولات، جامعه را با سؤالات زیادی، به خصوص در مورد انگیزه‌های انتقال اتریوم مواجه کرده است. همان‌طور که این وضعیت پیش می‌رود، بهتر است مراقب این ارزهای دیجیتال باشید؛ زیرا چنین نقل و انتقالات عظیمی می‌تواند بینش تازه‌ای درباره نوسانات بیشتر در بازار کریپتو ایجاد کند.

هک شیباریوم بازار را شوکه کرد

در تاریخ ۴ سپتامبر، جامعه ارزهای دیجیتال با وقوع یک کلاهبرداری راگ پول در اکوسیستم شیباریوم، شوک بزرگی را تجربه کرد. داده‌های پلتفرم Aegis۳ نشان می‌دهند که آدرسی با نام ۰x۷FE۷D۹ ... FE۳f۱۳۲۳ با ضرب بیش از حد توکن‌های شیباریوم که بسیار بیشتر از کل عرضه بود و سپس، فرش سریع این توکن‌ها، نزدیک به ۳۹۳,۲ باینینس کوین (BNB) را به دست آورد.

انتشار اخبار این کلاهبرداری راگ پول، جامعه شیباریوم و میم کوین اصلی آن، شیبا اینو (SHIB) را آشفته کرده است. بر اساس تجزیه و تحلیل احساسات توسط پلتفرم Santiment، این کلاهبرداری منجر به کاهش محسوس احساسات سرمایه‌گذاران نسبت به SHIB شده است. علاوه بر این، قیمت SHIB دچار افت قابل توجهی شده و استرس بیشتری را به پایگاه سرمایه‌گذاران اضافه کرده است. در این میان، داده‌های پلتفرم Coinglass نشان دهنده افزایش تعداد پوزیشن‌های فروش SHIB هستند. از این رو، این احساسات نزولی ممکن است به کاهش بیشتر قیمت توکن SHIB در بازار منجر شود. در همین حال، طبق داده‌های پلتفرم Token Terminal، شبکه BSC در ماه گذشته شاهد کاهش ۱۸,۳ درصدی فعالیت خود بوده که با کاهش ۱۶,۴ درصدی درآمد آن همراه شده است. کلاهبرداری راگ پول در اکوسیستم شیباریوم یک داستان هشداردهنده است؛ زیرا بر شکنندگی اکوسیستم‌های مبتنی بر میم و خطرات سرمایه‌گذاری در آنها تأکید می‌کند. از این رو، سرمایه‌گذاران باید با دقت قدم بردارند، به خصوص در بخشی که احساسات می‌تواند به سرعت و به طور چشمگیری تغییر کند. علاوه بر تأثیر بر اکوسیستم شیبا اینو، کلاهبرداری راگ پول در شیباریوم، سایه‌ای تاریک بر زنجیره هوشمند باینینس (BSC) نیز افکنده است. در واقع، این حادثه می‌تواند اعتماد سرمایه‌گذاران به این شبکه را تضعیف کرده و سؤالات مهمی را در مورد ویژگی‌های امنیتی BSC مطرح کند.

بیدار شدن نهنگ خفته اتریوم

جامعه ارزهای دیجیتال اخیراً از فعال شدن مجدد یک آدرس اتریوم که بیش از دو سال غیرفعال بود، شگفت‌زده شده است. Lookonchain، یک شرکت برجسته تجزیه و تحلیل بلاکچین، اعلام کرد که این نهنگ ۶۰۸۷ اتریوم معادل تقریباً ۱۰,۴ میلیون دلار را به صرافی باینینس واریز کرده است.

این انتقال قابل توجه، کنجکاوی زیادی را در جامعه ارزهای دیجیتال ایجاد کرده که منجر به بحث‌هایی در مورد دلایل آن شده است. جابه‌جایی چنین مقدار قابل توجهی پس از یک رکود طولانی، سؤالاتی را در مورد اینکه آیا این نهنگ، سرمایه‌گذاری خود را مجدداً مورد ارزیابی قرار می‌دهد یا به طور راهبردی از وضعیت فعلی بازار استفاده می‌کند، ایجاد کرده است. زمان فعال شدن مجدد این آدرس بسیار جالب است. بازار ارزهای دیجیتال، که به دلیل نوسانات شدید قیمتی خود شناخته می‌شود، دوره‌ای از تثبیت را سپری می‌کرد.

شایان ذکر است پس از فراز و نشیب‌های شدیدی که چشم‌انداز رمزارزها را مشخص می‌کند، مرحله تثبیت قیمتی احساس ثبات و فضای تنفسی را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌کند. در چنین مواقعی، رویدادهای غیرمنتظره مانند فعال شدن مجدد آدرس‌های غیرفعال می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر احساسات بازار داشته باشد. شایان ذکر است که قیمت اتریوم در پی پیروزی قانونی شرکت مدیریت دارایی Grayscale، افزایش یافته بود. اتریوم که در حدود ۱۶۳۰ دلار معامله می‌شد، شاهد افزایش قابل توجه قیمت خود بود و از سطح مقاومتی ۱۷۰۰ دلار عبور کرد. این امر نشان‌دهنده اعتماد مجدد سرمایه‌گذاران به پتانسیل رشد اتریوم است، و نشان می‌دهد که چگونه تحولات نظارتی می‌توانند بر بازار ارزهای دیجیتال تأثیر بگذارند. فعالیت یک آدرس قابل توجه اتریوم در طول یک دوره تثبیت، واکنش‌های مختلفی را در جامعه ارزهای دیجیتال ایجاد می‌کند. معامله‌گران و علاقه‌مندان به تجزیه و تحلیل چنین حرکاتی می‌پردازند و در مورد پیامدهای بالقوه آن‌ها برای بازار گمانه‌زنی می‌کنند. برخی ممکن است آن را به عنوان نشانه‌ای از اعتماد به آینده اتریوم تفسیر کنند، در حالی که برخی دیگر ممکن است آن را حرکتی به دلیل برداشت سود یا دلایل غیرمرتبط بدانند. همانطور که بازار ارزهای دیجیتال به تکامل خود ادامه می‌دهد، رویدادهای غیرمنتظره‌ای مانند این موضوع، احتمالاً همچنان توجه جامعه را به خود جلب کرده و بر پویایی بازار تأثیر می‌گذارد.

دلایل توقف رالی صعودی ریپل چیست؟

طبق گزارش شرکت تحقیقاتی کایکو (Kaiko)، در ماه جولای، ریپل (XRP) به دلیل حکم مثبت دادگاه ایالات متحده، شاهد افزایش قیمت خود تا محدوده ۰,۸ دلار بود، اما در ماه آگوست، عمدتاً به دلیل فروش سنگین، ۲۵ درصد کاهش را تجربه کرد.

ریپل در ماه گذشته فعالیت معاملاتی بالایی با میانگین حجم ۴۶۲ میلیون دلار به ثبت رساند و از رقبایی مانند سولانا (SOL) و باینینس کوین (BNB)، به ترتیب با ۱۲۸ و ۱۲۱ میلیون دلار، پیشی گرفت. با این حال، این حجم معاملات منجر به افزایش قیمت پایداری برای ریپل نشد. تجزیه و تحلیل کایکو نشان می‌دهد که فشار خرید در صرافی کوین بیس مستقر در ایالات متحده همچنان زیاد بوده و میانگین حجم معاملات ریپل در این صرافی از تمام ده آلت کوین برتر در ماه گذشته فراتر رفته است. این مورد نشان می‌دهد پس از حکم دادگاه در جولای که اجازه داد معاملات ریپل از سر گرفته شود، علاقه معامله‌گران بزرگ ایالات متحده در قبال ریپل افزایش یافته است. با وجود این، ریپل ششمین آلت کوین پرمعامله در ایالات متحده از نظر حجم تجمعی است، در حالی که در صدر لیست بازارهای خارج از آمریکا قرار دارد. علاوه بر این، کمیسیون بورس و اوراق بهادار (SEC) خواستار تجدید نظر در مورد وضعیت ریپل شده، هرچند شرکت ریپل با آن مخالف است.

راز مخفی خالق اتریوم

ویتالیک بوترین، یکی از بنیان‌گذاران اتریوم، اخیراً در برخی از تراکنش‌های جالب توجه شرکت داشته که بسیاری از اعضای جامعه ارزهای دیجیتال را در مورد انگیزه‌های او کنجکاو کرده است. در یکی از این تراکنش‌ها، یک آدرس اتریوم مرتبط با بوترین تقریباً ۹۹۹ اتریوم (معادل ۱,۶۴ میلیون دلار) را به آدرس دیگری منتقل کرد.

این اولین باری نیست که این دو آدرس با هم تعامل دارند؛ زیرا حدود ۲۰ روز قبل، همان آدرس گیرنده حدود ۱۷۰۱ اتریوم از آدرس بوترین دریافت کرده بود، که سپس به صرافی بیت استمپ (Bitstamp) ارسال شد. حضور بوترین در این تراکنش‌ها به همین جا ختم نمی‌شود. سال گذشته، آدرس مرتبط با بوترین ۷۰۰۰۰ اتریوم از آدرس دیگری با عنوان "۳ Vb" دریافت کرد. این وجوه به دو بخش تقسیم شد که حدود ۳۰۰۰۰ اتریوم در ۶ مه ۲۰۲۲ و ۴۰۰۰۰ اتریوم دیگر در ۲۴ نوامبر ۲۰۲۲ منتقل شد. از آن زمان، این آدرس چندین توزیع از جمله واریز ۳۰۰ اتریوم به بیت استمپ انجام داده است. انگیزه‌های پشت این تراکنش‌ها همچنان موضوع حدس و گمان فعالان بازار است. یکی از احتمالات، ایجاد تنوع در پرتفوی است. بوترین احتمالا سازماندهی مجدد دارایی‌های مالی خود برای کشف فرصت‌های سرمایه‌گذاری جدید یا نقد کردن برخی دارایی‌ها را در نظر گرفته است. از طرف دیگر، این تراکنش‌ها ممکن است به مشارکت‌های راهبردی یا دورهای مالی نامشخص مرتبط باشند. بوترین می‌تواند بذر سرمایه‌گذاری را برای دسته‌ای از پروژه‌ها یا همکاری‌های آینده بکارد، اگرچه ماهیت آنها ناشناخته باقی مانده است.